БУХЫ ОРОНУУДАЙ ПРОЛЕТАРИНАР, НЭГЭДЭГТЫ!

БУРЯТ-МОНГОЛОЙ ҮНЭН

ВКП(б)-гэй Бурят-Монголой Обкомой, БМАССР-эй Верховно Советэй ба ВКП(б)-гэй Улан-Удын Горкомой орган.

№ 166 (505..)
Суббото
Августын 17
1946 он

Сэн 20 мүнгэн

Партийна организацинууд хадаа манай ажахын аппарадые али болохоор һайжаруулхын түлөө оролдохо ёhотой. Хуурмаг тоо мэдээнүүдые нэмэжэ оруулха ба ондоогоршье гүрэниие мэхэлхэ ябадал тушаа зарим парторганизацинуудай хүтэлбэрилэгшэдэй гаргадаг либерализмые шууд үгы хэхэ шухала.

(„ПРАВДА").

Хододоо ба бухы юумэдэ гүрөнэйнгөө үмэнэ үнэн сэхэ байха хэрэгтэй

Большевистскэ парти болбол гүрэн түрын хүдэлмэрилэгшэдэй кадрнуудые һурган хүмүүжүүлбэ, тэдэнэрээр манай арад зон үнэхөөр омгорхоно. Өөрынгөө арад зонһоо үнэн сэхэ байдаг ба тэдэнэй урда хүсэлые бэелүүлжэ шададаг ехэхын бэлигтэй бэрхэ хүтэлбэрилэгшэд, гүрэн-түрын ажал-ябуулагшад болбол ажалшан зоной дундаһаа, хүдэлмэришэн анги, тараашад болон советскэ интеллигенциин дундаһаа дэбжэжэ гараһан байна. Большевистскэ партиин советскэ гүрэнэй кадрнууд һайн сарагэй шэрүүн хатуу түршэлгэ соогуур нэрэтэй-түрэтэйгөөр ябажа гараад, бэрхэшээлнүүдтэй тэмсэжэ хатуу зоригтой болоод, мүнөө хамсыгаа шууһан шэрээ, энхэ амгалан социалистическэ байгуулалтын хэрэгтэ большевистскэ хатуу зоригтойгоор ба эсэхэлтэйгээр ороод байна.

Большевигүүд хадаа бухы дутуу дунда зүйлнүүдые ябашье сэдэдэггүй. Манай парти болбол дутуу дунда зүйлнүүдые зоримгойгоор элирүүлхые ба тэдэниие шууд зайсуулхые эридэг байна, юундэб гэхэдэ, тиигэнгүйгөөр бидэнэр урагшаа дабшажа шадахагүйбди. Большевистскэ парти гээшэ үнэн бэшэ, шударгуу бэшэ ябадалай гарахада, эбсэшэгүйгөөр хандадаг байна. Тиимэ туу зангые хэнэйшье гаргаад байһан юм һаа, парти хүлисэжэ шадахагүй. Парти ба гүрэниие бага юумэ дээрэ мэхэлдэг хүн хадаа, ехэ юумэ дээрэшье, айхабтар шанга туршалгын үедэшье мэхэлжэ болохо байнабшуу. Тиимэ хадань, манай кадрнуудай дундаһаа гүрэн түрын урда харюусалгатай байлгые, гүрэнэйнгөө хэрэгтэ үнэн сэхэ байхые, гүрэндэ хабаатай хамаг бухы ехэ ба багашье ажал хэрэгүүдтэ өөрынгөө уялгые шударгуугаар хандахые мэдэжэ болгожо һурган хүмүүжүүлхэ гээшэ иимэ шухала удхатай байна.

Тэсэгэн гүрэнэй хиналтын Министерство болбол автомобильна ажаүйлэдбэриин Министерствын автотракторна электро-түхеэрэлгые бүтээдэг „Катэк" гэжэ заводой директор Бураков гэгшэ үйлэдбэриин программые дүүргэжэ байһан тухайгаа зорюута ехэ болгожо зохёоһон хуурмаг тоосоото мэдээнүүдые үгэдэг байһыень элирүүлбэ. Комплектнэ бэшэ, тиимэ хадаа бүтэн болоодүй продукциие бэлэн болобо гээд тоосоото мэдээн соогоо оруулдаг байгаа. Тус заводой директор болбол һара бүридэ түсэбэй гүйсэдхэлгэдэ 3—5 процентые нэмэжэ бэшээд, гүрэниие мэхэлдэг байба. Энэ завод дээрэ тоо бүридхэлгэ гээшэ тон муугаар хэгдэдэг байшоо, тэрээн дээрэһээ боложо, цехүүдтэ бэлэн болоодүй детальнуудые бүтэн болоо гээд бэшэдэг байгаа. Үнэтэ эд хэрэгсэлнүүдынь үригдэжэ байба. Заводые хүтэлбэрилэгшэд өөһэдөө гүрэниие мэхэлжэ байһан хадаа, мүн өөрынгөө мэдэлдэ байһан хүнүүдыешье забхайгаар һургажа байба. Тус завод шанар муутай продукци бүтээн гаргадаг, өөһэдынгөө эд хэрэглэгшэдые мэхэлдэг болоһон байгаа.

Гэбэшье, гансал „Катэк" завод дээрэ тиимэ ушар болоод байна бэшэ.

Продукциие бүтээн гаргаха түсэбэй дүүргэлтэ тухай гүрэнэй тоосоото мэдээн соо бодото дээрээ бэлэн болоодүй юумые худалаар нэмэжэ оруулдаг гэмтэ ябадал ажаүйлэдбэриин хэдэ хэдэн предприятинууд дээрэ элирүүлэгдээд байна гээшэ. Транспорт дээрэ, барилгын организацинуудта болон хүдөө ажалда дүүргэгдээгүй хүдэлмэриие дүүргэһэндэ тоолохо ушар баримтанууд элирүүлэгдэнхэй. Өөһэдынгөө муугаар хүдэлмэрилжэ байһаниие нюуха далдалхын тулада, эдэ предприятинуудай хүтэлбэрилэгшэд түсэбөө дүүргэжэ байһан тухайгаа тон буруу мэдээ үгэжэ, гүрэниие мэхэлхэ зам дээрэ гарадаг байха юм. Хуурмаг тоо мэдээнүүд болбол банкһаа урьһаламжа болон бэшэшье мүнгэн зөөриие хуули бусаар абахын тула, мүн тэрэшэлэн өөһэдынгөө нэрэ дээрэ шан абахын тулада хорото зорилгоор зохёогдодог байгаа юм.

Тиимэ харша байдалтай тэмсэхэ ябадал тон муугаар ябуулагдажа, нилээд олон ажахын хүтэлбэрилэгшэдһөө гадна, мүн зарим партийна хүдэлмэрилэгшэдшье тэрээнтэй эбсэдэг байһан хадань, хуурмаг мэдээ үгэхэ ябадал гаража байгаа гээшэ. Нютагуудай советскэ ба партийна организацинуудай зарим хүтэлбэрилэгшэд гүрэнэй жаяг заршамые ажахын органуудай эүгһөө наринаар сахихын хойноһоо тон шангаар хинажа хаража байхын орондо, өөрынгөө областиин предприятинуудай мүрысөөндэ эзэлһэн эрхим һууриень яабашье алдуулхагүй гэжэ оролдоод, хуурмаг мэдээ үгэхэ ба гүрэниие мэхэлхэ ушарнуудые тойрожо гарахаһаа гадна, харин заримдаа энэ гэмтэ ябадал хэнэнэй түлөө сэхэ зэмэтэй хүнүүдые үмөөржэ ородог зантай байба.

Хаана партийна организацинууд ба тэдэниие хүтэлбэрилэгшэд большевистскэ заршамые алдаһан, политическэ хүтэлбэриин органууд болохо—партийна организацинуудай үүргые бага болгоһон байнаб, гансал тэндэ иимэ ушар баримтанууд үзэгдэжэ болохо байнабшуу. Мүрысөөндэ бодото амжалтануудые түйлаха ба өөһэдөө гүнзэгы политическэ хүдэлмэри хэжэ, социалистическэ уялгануудаа дүүргэхээр олон зониие эмхидхэхын орондо, үйлэдбэри дээрэхи дутуу дунда зүйлнүүдтэй эрид шууд тэмсэхын орондо, зарим партийна хүдэлмэрилэгшэд предприятиин дутуу дунда зүйлнүүдые балардуулдаг ба нюужа далдалдаг байха юм. Энэ мэтын зан ябадал хадаа эрилтые шангаар табиха хэрэгые һуларуулха ба гүрэн-түрын угаа шухала захилнуудые дүүргэхэгүй ябадалда хүргэжэ, тэрэнь орондоо гарза гай ушаруулдаг байна.

Правительство ба парти болбол гүрэн түрын жаяг заршамые эбдэхэ ябадалтай тэмсэхэ эрид шанга хэмжээ абажа байна. Тоосоото мэдээндэ хуурмаг тоо нэмэжэ бэшэдэг тухай хэлэхэ юм болоо һаа, тэрэнэй түлөө зэмэтэй хүнүүдые парти ба правительство болбол тушаалһаань дары гаргажа, хатуугаар хэһээжэ, хиналта шалгалтые шангадхажа, тиимэ ябадалые үндэһөөрынь үгы хэхые эрижэ байна.

„Оперативна мэдээнүүд" гэдэг һээ болон бусад мэдээсэлнүүд һээшье үндэһэлжэ, предприятинуудта шан үгэхэ ябадал энээнһээ хойшо хоригдоо. Тэрэ хадаа, гансал бухгалтерска тоосоото мэдээн дээрэһээ үндэһэлжэ үгтэхэ болоно. Главна бухгалтернууд болон түсэблэхэ таһагуудай начальнигууд хадаа түсэбэй дүүргэлтэ тухай тоосоото мэдээнүүдэй тодо нарин байхын түлөө хүтэлбэрилэгшэдтэй хамта харюусаха хүнүүд байһан хадань, ажахын организацинуудай хүтэлбэрилэгшэд тэдэниие өөһэдынгөө приказуудаар шагнаха ёһогүй гэжэ тогтоогдобо.

Министерствонүүд хадаа предприятинуудай тоо бүридхэлые һайжаруулха тушаа, ажал үйлэдбэриин ба финансова хэрэг ябуулгадань хиналтые шангадхаха тушаа мүнөө үедэ тусгаар хэмжээнүүдые зохёон гаргажа байна. Үнэн бэшэ, шударгуу бэшэ хэрэг гаргаһан хүнүүд хуулиин шанга харюусалгада хабаадуулагдаха зэргэтэй, теэд тэдэнэр зөөлэн хэмжээ абтаха бээ гэжэ найдаха ёһогүй.

Энэ метын гэмтэ ябадал хэгшэдтэй, гүрэндэ харша хэрэгүүдтэй тэмсэл хэхэ тушаа партийна организацинуудта илангаяа харюусалгатай зорилгонууд тохогдоно, тэдэнэр хадаа өөһэдынгөө бэеэ даанхай ба хүтэлбэрилхы үүргые дээшэлүүлхэ уялгатай.

Партийна организацинуудай сэхэ дүүргэхэ уялгань юу байнаб гэхэдэ: гүрэн түрын урда харюусалгатай байлгые хүдэлмэришэдтэ һурган хүмүүжүүлхэ ба бухэжүүлхэ, гүрэниие мэхэлхэ гэһэн али баа һэдэлгэнүүд болон гүрэнэй аша туһада үнэн сэхэ бэшээр хандаха ябадалтай тэмсэхэ хэрэгтэ булад шэнги хатуугаар байхэ ёһотой болоно. Түсэбые дүүргэһэн тухай предприятинуудай үгэһэн гүрэнэй тоосоото мэдээндэ нэмэжэ, элдэбын хуурмаг тоо мэдээнүүдые бэшэжэ оруулха гээшэ тус завод дээрэ түсэбөө дүүргэхын түлөө оролдолго үнэндөө бага байгаашье һаань, тэрэниие худалаар ехэ болгожо харуулха хүсэлэнтэй байһыень гэршэлхэ болоно. Партийна организацинууд энэ мэтын ябадалнуудтай эрид тэмсэжэ, предприятинуудай тоосоото мэдээндэ элдэбын хуурмаг хооһон тоонуудые нэмэхэ ябадалые яабашье гаргуулхагүй ёһотой. Партийна организацинууд хадаа хүдэлмэрилэгшэдгэ сэгнэлтэ үгэхэдөө, тэдэнэй хооһон үгэдэ этигэхэ бэшэ, харин гүрэнэй аша туһые ямараар аршалжа байнаб, тэдэндэ найдажа үгтэһэн гүрэнэй зөөриие хэрзэргэ гамнажа байнаб, парти ба правительствын даалгабариие ямараар дүүргэжэ байнаб гэжэ сэхэ сэгнэхэ ёһотой.

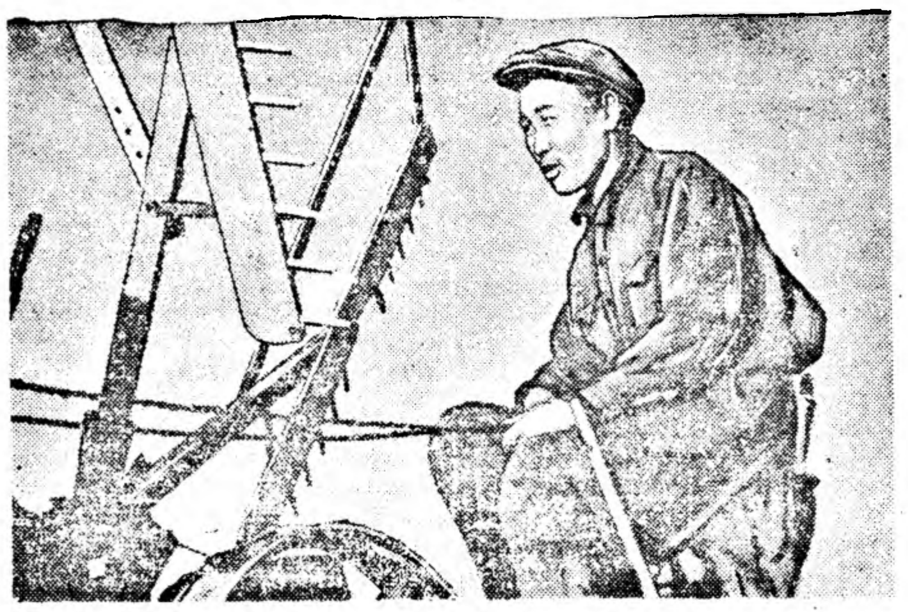
Ажахын хүтэлбэрилэгшэдтэ гүрэнэй этигэл найдабари дүүрэнээр үгтэдэг, тэдэнэр угаа ехэ эрхэ эдлэдэг байна. Теэд этигэлтэй байха ябадал хиналта шалгалта табингүй байха гэнэ бэшэбшуу. Большевистскэ дүрим заабари хадаа: „этигээд, шалгажа бай"—гэжэ хэлэдэг. Партийна организацинууд болбол гүрэн түрын дүрим заабариһаа заахапаааршье хэлбэрихэ ябадалые хаһа саг соонь элирүүлхын тулада, хинан хараха дүүрэн эрхэтэй байнабшуу.

Партийна ба партийнабэшэ эдибхитэндэ түшэглэжэ, дороһоо үгтэжэ байһан дохёонуудые анхаралтайгаар шагнажа, большевистскэ шүүмжэлэлые дэлгэрүүлжэ, үйлэдбэри дээрэхи ажал хэрэгүүдтэ гүнзэгыгөөр оролсожо, экономикые шэнжэлэн үзэжэ, тоосоото мэдээнүүдтэ сэгнэлгэ үгэжэ байхадаа, партийна организацинуудай хүтэлбэрилэгшэд болбол ажахын хүдэлмэрилэгшэдые заһажа, гүрэниие мэхэлжэ байһан үнэншэ бэшэ хүнүүдые хаһа саг соонь элирүүлэн гаргаха ба саашань зайлуулха ябадалдань туһалжа шадаха байна.

Хамаг бухы асуудалнуудые шиидхэхэдээ тон зүбөөр, большевистскээр хандаха, политическэ хүтэлбэри болон хиналтые шангадхаха, дүүргэлтые шалгаха, шүүмжэлэлые дэлгэрүүлхэ, кадрнуудые идэйнээр һургажа хатуужуулха, гүрэн-түрын аша туһые сахихын түлөө харюусалгатай байха мэдэрэлые дээшэлүүлхэ,—гэһэн эгээл эдэ бүгэдэ эрилгэнүүд хадаа, манай агууехэ байгуулалтын хүдэлмэриин бүри амжалтатайгаар ябахын тула, оронойнгоо үмэнэ табигдаад байһан зорилгонуудые манай кадрнуудай бүри һайнаар бэелүүлжэ шадахын тулада партийна организацинуудһаа эригдэхэ ушартай.

(„Правдын" түрүү бэшэгһээ).

УРГАСА ХУРЯАЛГЫН ХҮДЭЛМЭРИНҮҮДЭЙ ТЕМПЫЕ ТҮРҮҮШЫН ҮДЭРҺӨӨ ШАНГАДХАЯ!

Заиграйн аймагай Ждановай нэрэмжэтэ колхозой колхозник Цыденов Дондок үбһэ хуряалгые, амжалтатайгаар дүүргээд, мүнөө таряа хуряалга дээрэ һайнаар хүдэлмэрилжэ байна.

О. Зеккиин фото.

Ургаса хуряалга түлэг дундаа

КУДАРА—СОМОН. (**Манай информаторһаа**). Ургаса хуряалгада жэгдэрэн ороһон колхозуудай тоо үдэр бүри нэмэжэ байна.

Улзытын сомоной «Красный строитель» колхозой поли дээрэ хуряалгын хүдэлмэри түлэг дундаа ябажа байна. Дүүрэн бэшэ мэдээгээр, эндэ 34 гектар хуряагдаһан, 6 гектарай таряан һүрилэгдэһэн байха юм. 10 центнер таряан сохигдоод, гүрэндэ тушаагдахаар бэлэдхэгдэжэ байнхай.

Дээрэхи колхозой поли дээрэ 5 хүн, нэгэ комбайн хүдэлмэрилнэ. Поли дээрэ ябагшадай олонхидынь ургаса гараар хуряана. 50 наһатай Е. Степанова гэгшэ серпээр таряа хадахадаа нормоо ходо үлүүлэн дүүргэдэг байна. Мүн таряа сабшагшад Капустина, Кривогорницина ба бусад түрүүшын үдэрһөө хойшо һайн жэшээнүүдые харуулжа ябанад.

А. Борисов.

Абаһан уялгануудаа дүүргэнэ

Байкало-Кударын аймагай Корсаковска сельсоведэй Ворошиловай нэрэмжэтэ хүдөө ажалай артелиин үбһэшэд нүхэд Н. Борбоев, П. Ермоев, И. Ермаева, Н. Онтобоева гэгшэд үдэрэйнгөө нормонуудые тус тустаа 175 процент хүртэр дүүргэнэ.

Мүн үбһэхуряалга дээрэ хүдэлмэрилжэ ябаа һаалишад П. Билтуева, Н. Шабанова, Е. Балданова, Б. Татхеева гэгшэд даалгабаринуудаа үдэр бүри 150 процент хүртэр дүүргэдэг болонхой.

Тиин, эдэнэр абаһан уялгануудаа дүүргэжэ, социалистическэ мүрысөөндэ илажа ябана.

Б. Дымбрылов.

Гээгдэлээ дары усадхаха

Малаа бүдүүн тэжээлээр, илангаяа үбһөөр хангаха тушаа Ярууна аймагай Карл Марксын нэрэмжэтэ хүдөө ажалай артелиинхид шухала анхаралаа табяагүй байһаар.

Тус колхоз 52.250 центнер үбһэ тэжээл бэлэдхэхэ түсэбтэй аад, һүүлэй мэдээгээр, оройдоо 284 га сабшажа, 1315 центнер үбһэ һүрилөөд байна.

Тэжээлэй бата бэхи база байгуулха шухала хэрэгые гэдэргэнь татажа байһан энэ колхозойхид алдуугаа дары заһаха уялгатай.

В. БАЙБОРОДИН.

Шэнэ таряа—гүрэндөө

ПЕТРОПАВЛОВКА. (**Телефоноор абтаба**). Зэдын аймагай зарим колхозууд таряа хуряалгада жэгдэрэн ороһоор үнихэн болобо. Шэнэ ургасаяа саг соонь сохихо хүдэлмэри эмхидхэһэн түрүү колхозууд гүрэндэ таряа тушаажа эхилһэн байна.

Чапаевай, Буденнын нэрэмжэтэ колхозууд бэлэн болоһон таряагаа үни удаан болгонгүй бэлэдхэлэй пунктда тушаана. Эдэнэр түрүүшын 10—10 центнер таряа абаашажа тушаагаа.

Намарай хара таряа хадана

Байкало-Кударын аймагай Сталинай, Пушкинай, Куйбышевай, Кировэй нэрэмжэтэ колхозууд августын 10-һаа эхилжэ, намарай хара таряа хуряажа захалаа.

Дээрэ дурсагдаһан колхозууд августын 13-най мэдээгээр, 59 гектар намарай хара таряа хуряаһан байна. Эдэ артелиин членүүд ургаса хуряалгые агротехническэ үндэр хэмжээдэ үнгэргэжэ, гүрэнэйнгөө урдахи уялгые түргэн дүүргэхын түлөө социалистическэ мүрысөөндэ эршэмтэйгээр оролсонхой.

Мүнөө Кировэй нэрэмжэтэ колхоз таряа хуряалгаар аймаг соогоо түрүү һуури эзэлжэ ябана.

Үнеэшэд үбһэ сабшана

Яруунын аймагай Үльдиргын сомоной Кировэй нэрэмжэтэ колхозой һаалишад үбһэ тэжээл элбэгээр абахын түлөө социалистическэ мүрысөөндэ оролсоһон байгаа. Тэрэнһээ хойшо тэдэ һаалишад уялгануудаа үнэн хэрэгүүдээр дүүргэжэ байна.

Һүнэй-товарна фермын һаалишад даалгагдаһан 16-17 үнеэдээ һаажархёод, үбһэндэ гаража, хуряалгын бухы хүдэлмэридэ хабаадалсанад. Жэшээлхэдэ, һаалишад Д. Башлеева, Н. Цырендоржиева, Д. Найданова гэгшэд үбһэ хуряалга дээрэ саг үргэлжэ даалгабаринуудаа үлүүлэн дүүргэжэ, ажалай үндэр бүтээсэ түйладаг болонхой.

Б. Гончиков.

Олзобориин кооперацинуудай хүдэлмэри тухай

БМАССР-эй Министрнүүдэй Совет олзобориин кооперацинуудай управленидэ хабаатай союзуудай ба тэрээндэ мэдэлтэй артельнүүдэй хүдэлмэриин дүнгүүдые хараба.

Олзобориин кооперацида хабаатай бүхы союзууд ба тэрээнэй мэдэлэй артельнүүд 1945 оной турша соо 3 миллион 500 мянган түхэригэй хэмжээндэ гүрэндөө продукци дутуу үгэһэн, гаргаһан продукциингаа үнэ сэнгые 10,4 процентээр дээшэлүүлжэ, гүрэнэй зөөридэ 102 мянган түхэригэй гарза хохидол ушаруулһан байгаа.

Тиин, 1946 оной түрүүшын хахад жэл соо республикын олзобориин кооперацинуудай союзууд ба тэдээндэ мэдэлтэй артельнүүд хахад жэлэйнгээ түсэбые 98,7 процент дүүргэһэн байна. Гэбэшье, 49 артельнүүдэй 25 артельнүүдынь уялгата түсэбөө дүүргэжэ шадаа. Многопромсоюзай системын артельнүүд хахад жэлэйнгээ түсэбые 78,6 процент дүүргэжэ, бүгэдэнһөө хожомдон ябана.

Олзобориин кооперациин бүхы артельнүүд үйлэдбэрилэн гаргаха ёһотой продукциингаа ассортиментын түсэбые дүүргэдэггүй байна. Энэ талаар Лесхимсоюзай системын артельнүүд ба мастерскойнууд хамагай хойно ябана гэжэ тэмдэглэгдэнэ.

БМАССР-эй Министрнүүдэй Советэй дэргэдэхи олзобориин кооперацинуудай управлениин мэдэлэй бүхы һалбаринуудаар үргэн хэрэглэлэй эд бараа болон эдеэ-хоолой зүйлнүүдые элбэгжүүлхын талаар шэнэ шэнэ мастерскойнуудые ба цехүүдые бариха, эмхидхэхэ хүдэлмэри ябуулагдаагүй байхаһаа гадна, артельнүүдтэ байгаа станок түхеэрэлтэнүүд ашаглагдаагүй, жэбэржэ ба шоройдо дарагдажа хэбтэдэг байна. Мүн тэрэшэлэн управлениин системын союзуудаар дүршэлтэ хүдэлмэришэдые бэлэдхэлгэ муугаар табигданхай.

Олзобориин кооперацинуудай управленидэ ба союзуудта тоосооной, бүридхэлэй хүдэлмэри муугаар табигдаһан дээрэһээ гаргаһан продукциин үнэ сэн үргэгдэдэг байна. Тиихэтэй хамта «Коминтерн», «Кооператор Комсомолец» ба Кировэй нэрэмжэтэ артельнүүдээр тоосоо бүридхэлые бусайдуулһан дээрэһээ элдэб мэхэ гохо хэхэ ябадал эхилһэн байха юм. Эдэ артельнүүд үйлэдбэриингөө бүридхэлые муудуулһан дээрэһээ хахад жэлэй турша соо гаргаһан продукциингаа үнэ сэнгые 243 мянган түхэригөөр дээшэлүүлһэн байгаа.

Дээрэ хэлэгдэһэн дутуу дундануудые ба олзобориин кооперациин муу хүдэлмэриие тэмдэглэхэ зуураа, БМАССР-эй Министрнүүдэй Совет болбол олзобориин кооперациин хүдэлмэриие һайжаруулха тухай тусхай тогтоол гаргаһан байна.

Энэ тогтоолой ёһоор БМАССР-эй Министрнүүдэй Соведэй дэргэдэхи олзобориин кооперацинуудай управлениин начальник нүхэр Константиновта аман зэмэ үгэхэ, тэрээниие орлогшо нүхэр Хорун гэгшэдэ выговор соносхохо, Многопромсоюзай президиумэй түрүүлэгшэ нүхэр Панкин гэгшые хүдэлмэриһөөнь сүлөөлхэ, Горпромсоюзай түрүүлэгшэ нүхэр Петровто выговор соносхохо ба лесхимсоюзай түрүүлэгшэ нүхэр Убугуновта аман зэмэ үгэхэ гэжэ тогтообо.

Медальнууд барюулагдаба

Һаяхан Прибайкальска аймсоведэй гүйсэдкомой түрүүлэгшэ нүхэр Белин СССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй үмэнэһөө «1941—1945 онуудта Эсэгэ ороноо хамгаалгын агууехэ дайнда хэһэн шэн габьяата ажалай түлөө» гэһэн медальнуудые Калининай нэрэмжэтэ колхозой колхознигуудта барюулба.

Медаль барюулһанайнгаа һүүлээр нүхэр Белин шагнагшадые амаршалан өөһэдынгөө ажал хүдэлмэридэ шэнэ амжалтануудые түйлахыень хүсэбэ.

Шэнэ харгы баригдаба

Харгы барилгын управлени Дивизионная станци ба шэлэй завод хоерой хоорондо шэнэ харгы барижа дүүргэбэ. Харгые тушаажа абаха комисси тэрэ харгые һайн шанартай гэжэ тогтообо.

ПАРТИЙНА АЖАБАЙДАЛ

ВКП(б)-гэй Обкомой XXIII пленумэй шиидхэбэриие хангалтагүйгөөр дүүргэнэ

Ажахын ба политическэ удхашанартай кампанинууд Яруунын аймагай колхозуудаар тон хангалтагүйгөөр дүүргэгдэнэ. һүүлэй мэдээгээр үбһэ хуряаха түсэб 15,9 процент дүүргэгдэзд, оройдоо 2365 тонно үбһэн һүрилэгдэзд байна. Мүн силос дараха түсэб миил 5,3 процент дүүргэгдэһэн байха юм. Тэрэшэлэн пар хахалалга баһал хангалтагүйгөөр ябуулагдана. 344 гектар пар хоер дахин хахалагдаа. Аймагай колхозууд таряа хуряалгада үшөө жэгдэржэ ороогүй байһаар. Таряа хуряалгада хэрэглэгдэхэ машина зэмсэгүүдые заһабарилха хүдэлмэри хангалтагүй. 86 жатка ба лобогрейкэһээ арайхан гэжэ 49 заһабарилагдаа. 10 молотилкаһаа 2 заһабарилагдаад байна.

Иимэ болохолоороо, тус аймагай партийна организаци хадаа ВКП(б)-гэй Обкомой XXIII пленумэй шиидхэбэриие хангалтагүйгөөр бэелүүлжэ байна гээшэ. Партиин айкомой VI пленум дээрэ хабарай тарилгын дүн ба хүдөө ажалай шухала хүдэлмэринүүдые үнгэргэхэ тухай асуудал зүбшэн хэлсэхэдээ, аймагай партийна организаци өөһэдынгөө хүдэлмэридэхи дутуу дундануудые элирүүлхэ ба усадхаха зорилготойгоор горьтой шүүмжэлгэ хэжэ шадаагүй бэлэй. Юундэб гэхэдэ, энэ пленум дээрэ үгэ хэлэһэн 12 хүн гол түлэб, мүнөө үедэ хэгдэжэ байһан хүдэлмэринүүд тухайгаа хэлэхэ зуураа, большевистскэ шүүмжэлгэ хатуу шангаар хэжэ, алдуу эндүүнүүдээ элирүүлээгүй байгаа.

Колхозно партийна организацинуудай хүдэлмэридэ партиин айкомой секретарьнуудай, таһагуудые даагшанарай ба инструкторнуудай зүгһөө үдэр бүри туһаламжа хүлеэгдээгүй байшоо. Аймагай олонхи колхозуудта ажалай жаяг заршам тон хангалтагүй байна. Колхозно зөөрие үрихэ ба үбэршэлхэ ябадалнууд үзэгдэһэн юм. Энэ бузагай хэрэгтэ аймагай эмхи зургаануудай зарим хүтэлбэрилхы хүдэлмэрилэгшэд хабаадаһан ушарнууд байха. Эгээл иимэһээ колхознигуудай дунда ажалай ба түрэнэй жаяг заршам һуладаһан байна гэжэ тобшолол хэхэдэ алдуу болохогүй.

Адуу мал үсхэбэрилхэ гүрэнэй түсэбые дүүргэхэ талаар аймагай олонхи колхозууд нилээдгүй амжалтануудые туйлабашье һаа, залуу малай гээлтэ хоролтодо орохо ябадал үргэлжэлһөөр. Теэд, партийна ба советскэ организацинууд энэ байдалые усадхаха ба адуу малдаа элбэг дэлбэгээр хүрэхэ үбһэ тэжээл бэлэдхэхэ тушаа бүхы колхознигуудые эмхидхэжэ шаданагүй. Хүдэлмэриингөө үедэ архи уугаад, альхилдажа сохилдожо ябадаг колхозой түрүүлэгшэнэр бии. Иимэ бузагай ябадал хадаа «Улаан туя», Үльдиргын сомоной Кировэй нэрэмжэтэ, Эгэтын сомоной Кировэй нэрэмжэтэ, мүн Калининай нэрэмжэтэ колхозуудай хүтэлбэрилэгшэдэй зүгһөө үзэгдэһэн байха.

ВКП(б)-гэй айкомой ээлжээтэ VI пленум дээрэ үгэ хэлэһэн Ленинэй нэрэмжэтэ колхозой партийна эхин организациин секретарь нүхэр Цыренжапова болбол партийно-политическэ хүдэлмэриин тон һулаар ябуулагдажа байһаниие тэмдэглэһэн байгаа. Залуу коммунистнуудта партиин устав ойлгуулжа үгэхэ, партиин историтой болон мүнөө үеын оршон байдалтай коммунистнуудые танилсуулха хүдэлмэри аймагай бүхы партийна эхин организацинуудаар хангалтагүйгөөр ябуулагдана. ВКП(б)-гэй айкомой пропагандист нүхэр Батомункуева гэгшэ коммунистнуудай өөһэдынгөө идейно-теоретическэ хэмжээе дээшэлүүлхэ хэрэгтэ туһаламжа үзүүлхэһээ байтагай, өөрөөшье политическэ талаар бага бэлэдхэлтэй хүн байшоо. Газетэ болон журналнуудые аймагай ажалшад саг болзор соонь абадаггүй байхаһаа гадна, захигдаһан газетэнүүдэй абадаггүй уншагшад олон бии.

1946—1950 онуудта СССР-эй арадай ажахые һэргээн бодхоохо ба хүгжөөхэ табанжэлэй түсэб гараһантай дашарамдуулан партийна организацинуудта ниитэ-политическэ хүдэлмэри һайжаруулха гэһэн ВКП(б)-гэй Центральна ба Областной комитедүүдэй тодо һонор заабариие баһал хангалтагүйгөөр бэелүүлнэ. Энэ түүхэтэ хуулиие шудалха зорилготойгоор аймагай партийна организацинуудта 1.128 хүнэй хабаадалгатайгаар 65 кружок үшөө май һара соо бии болгогдоо һэн. Теэд, эдэнэрэй олонхинь мүнөө хүртэр занятияа ябуулнагүй. Партиин айкомой партийна кабинет энэ хуулиие өөһэдөө шудалагшадта туһаламжа үзүүлдэггүй байна. Энэ туршада арайхан гэжэ 3 дахин консультаци ба 2 лекци үнгэргэбэ. Энээниие хэн хангалтатай хүдэлмэри дээрэ тоолохо гээшэб?

Партиин айкомой лекторскэ группын лекторнууд 15 лекци уншаба. Аймаг соонь 319 агитатор тоологдоно. Теэд, олонхи агитаторнууд өөһэдынгөө хүндэтэй ба харюусалгатай үүргэнүүдые нэрэтэйгээр дүүргэжэ шаданагүй. Юундэб гэхэдэ, ажалшан арадай дунда оройдоо 75 дахин политическэ темэтэй хөөрэлдөөнүүдые хэһэн байна.

Үбһэ хуряалга ба силос даралгада эдибхитэйгээр хабаадалсажа, эрхим жэшээ харуулһан түрүү стахановецуудые урмашуулхын тулада нэмэлтэ түлбэри үгэхэ тухай парти ба правительствын заабаринууд дүүргэгдэнэгүй. Энэ хэмжээе бэелүүлхэһээ байтагай аймагай олонхи колхозууд МТС-эй трактористнууд ба комбайнернуудтай саг болзор соонь тоосожо, тэдэнэрые урмашуулдаггүй заншалтай болошоо.

Дээрэ хэлэгдэһэн баримтанууд юу харуулнаб гэхэдэ, түбхын түрүүндэ, партийно-политическэ ба агитационно-ойлгууламжын хүдэлмэринүүдэй хангалтагүйгөөр ябуулагдажа байһаниие харуулна гээшэ. Мүн тэрэшэлэн партийна ба советскэ зарим хүтэлбэрилхы хүдэлмэрилэгшэдэй зүгһөө өөһэдынгөө уялгада харюусалгагүйгөөр хандажа, өөһэдөө жаяг заршамые эбдэдэг дээрэһээ иимэ хүндэ байдалда тус аймагай колхозууд оробо гэхэдэ зааханшье алдуу болохогүй байна.

Ушар иимэһээ большевистскэ шүүмжэлгые нюур сахингүйгөөр эрхилжэ, өөһэдынгөө хүдэлмэридэхи дутуу дунда зүйлнүүдые элирүүлхэһээ гадна, тэрэниие усадхаха талаар эрид шууд хэмжээ-ябуулганууды абахань аймагай партийна организацинуудай мүнөөдэрэй гол шухала зорилго болоно.

Е. КОНЯЕВА,—ВКП(б)-гэй Обкомой инструктор.

СОВЕТСКЭ СОЮЗ ДОТОР

Памирые шэнжэлхэ экспедицинүүд сшохонь

Үшөө һайса шэнжэлэгдээдүй газар болохо Памирые шэнжэлхэ тушаа хүдэлмэреэ дайн сэрэг болоһон дээрэһээ таһалдуулаад байһанаа дахяад һэргээһэн олон тоото экспедицинүүд ороной зүг бүхэнһөө тус республика худар ерэжэ байнад.

Памирай хадын районой шэнэ картые зохёожо байһан ехэхэн топографическа экспедици тэндэхи хада ууланuудта хүдэлмэрилжэ байна.

Дунда азиатска гүрэнэй университедэй профессор Райкова гэгшэ үндэр хадада ороohото ба огородно культуранuудые тарижа, тэндэхи сагайнь уларилда тааруулха тушаа үни удаан жэл соо хэжэ байһан хүдэлмэреэ үргэлжэлүүлнэ. Академи наукын Таджикскэ филиалай член профессор Иванов болбол далайн хэмжээһээ 3500 метр үндэр газарта байһан үргэн ехэ Алечурска гол губида ячмень ба шениисэ ургуулжа эхилээ.

Тянь-Шань хадада гарахэ экспедици

ФРУНЗЕ. (ТАСС). СССР-эй Академи наукын Киргизскэ филиалай этнографическа экспедици дайнай дүүрэһэнэй һүүлээр анха түрүүшынхеэ Центральна Тянь-Шаньда гарахаар мордобо. Энэ экспедици болбол Центральна Тянь-Шаниин эгээн холын хадын районуудай нэгэнэйнь заншал байдалые али болохоор шэнжэлжэ үзэхэ юм. Тус районой олонхи зониинь болохо малшадай дунда киргизүүдэй эртэ урдын ёһо заншалынь хуушан хэбээрээ үлэһэн байна. Мүн киргизскэ орон тухай домогууд бии.

Экспедици болбол киргизүүдэй түрэ-хуримай ба хүдөөлүүлгын заншалнуудые, арад зоной медициные шэнжэлжэ үзэхэ, национальна культурын музейдэ хэрэгтэй шэнэ коллекци суглуулжа асарха байна.

Эдэ материалнууд болбол Киргизскэ республикын этнографи гэжэ анха түрүүшын томохон научна ажал зохёохын үндэһэ һуури болохо юм.

Колхозно кино-фестиваль

КИЕВ. (ТАСС). Тус областиин районуудта колхозно кино-фестиваль болохо байна. Энэ һарын дүүрэтэр 42 кинокартина колхознигууд хараха болоно, тэдэнэй дунда: «Колхозно гидро-электростанци», «Овощ тарилга», «Газарые үтэгжүүлгэ ба ургаса», «Үргэн дайдадахи газар» ба бусад бии. Научно-гэгээрэлэй темэһээ гадна, мүн уранһайханай фильмэнүүдшье харуулагдаха байна.

Новороссийскда трамвай ябажа захалаа

НОВОРОССИЙСК. (ТАСС). Новороссийскда түрүүшын ээлжээндэ һэргээн бодхоогдоһон замаар трамвайнууд ябажа захалаа. Трамвайн харгы, провод, подстанцинууд болзорһоон 5 һара урид һэргээн бодхоогдобо.

БАГШАНАРАЙ РЕСПУБЛИКАНСКА СЪЕЗД ҮГЛӨӨДЭР НЭЭГДЭХЭНЬ

Үглөөдэр Улан-Удэ городто багшанарай республиканска съезд нээгдэхэнь. Энэ съездэдэ аймагуудай арадай гэгээрэлэй таһагуудые даагшанар, дунда һургуулинуудай директорнүүд, түрүү һургагшанар, ВКП(б)-гэй айкомой ба аймгүйсэдкомой түлөөлэгшэнэр, ВЛКСМ-эй айкомуудай секретарьнууд, һуралсалай шэнэ жэлдэ бэлэдхэлгэдэ эрхимээр хабаадалсажа, энэ хэрэгтэ амжалтануудые туйлаһан сомоной соведэй ба колхозой түрүүлэгшэнэр,—хамта 350 хүн хабаадаха байна.

Бүхы советскэ арадай амгалан тайбан үеын зохеохы ажалда ороод, Сталинска шэнэ табанжэлэй түсэбөөр хараалагдаһан агуу ехэ хүдэлмэринүүдые шууд зоригтойгоор бэелүүлжэ байһан гайхамшагта үдэрнүүдтэ энэ съезд үнгэргэгдэхэнь гээшэ. Сталинска табанжэлэй түсэб хадаа манай советскэ һургуулинууд ба тэдэнэй бүхы хүтэлбэрилэгшэдэй урда бүри ехэ эрилтэ табина. һургуулинуудай амжалтатай һайнаар хүдэлмэрилһэнһөө, һурагшадые һургаха ба хүмүүжүүлхэ хүдэлмэриин шанарые дээшэлүүлгэһээ арадай ажахыда хүдэлмэрилхэ ба дээдэ һургуулинуудта һураха эрхим мэргэжэлтэй хүнүүдые бэлэдхэжэ гаргаха ябадал нилээд дулдыдаха байна.

Бүгэдэниитын һуралсал тухай хуулиие бэелүүлхэ ба һургуулиин һуралсал-хүмүүжүүлгын хүдэлмэриин шанарые дээшэлүүлхэ гээшэ арадай гэгээрэлэй талаар гол зорилго болон Российска Федерациин арадай ажахые һэргээн бодхоохо ба хүгжөөхэ табанжэлэй түсэбөөр табигдаһан байна. Бүгэдэниитын һуралсал гээшэ гүрэн түрын тон ехэ удхашанартай хэрэг болоно. Энэ хэрэгые бэелүүлхэ ябадал болбол һургуулида орохо ёһотой хүүгэдые бүридхэхэ тэдыгээр хизаарлагдаха бэшэ, харин тэдэ хүүгэдтэ ашагтай һайнаар һураха бүхы эрхэ байдал олгохо зайлашагүй шухала. Энэ хадаа һургуулинуудые мэргэжэлтэй багшанараар ба үзэхэ ном дэбтэрээр гүйсэд хангаха, материальна базыень һайжаруулха ябадал болоно. Энэ база байгуулха хэрэгтэ нэн түрүүн арадай гэгээрэлэй хүдэлмэрилэгшэд сэхэ харюусалгатай байһанаа мартаха ёһогүй.

Энэ съезд хадаа үнгэрэгшэ һуралсалай жэлэй дүн ба һуралсалай шэнэ жэлдэ һургуулинуудай зорилгонууд, һургагшанарай мэргэжэлые ба идейно-политическэ бэлэдхэлэй хэмжээе дээшэлүүлхэ асуудалда гол анхаралаа хандуулха байна.

Бүгэдэниитын һуралсалые 7 наһанһаа бэелүүлхэ, һургуулиин һуралсал-хүмүүжүүлгын хүдэлмэриин шанарые улам һайжаруулха ябадал хадаа һуралсалай шэнэ жэлдэ манай һургуулинуудай гол зорилго болоно.

һургагшанарай эрдэм мэргэжэлые ба идейно-политическэ бэлэдхэлэй хэмжээе саг үргэлжэ дээшэлүүлжэ байгаагүй һаа, һурагшад—залуу шуулые һургалга ба хүмүүжүүлгын хүдэлмэриин шанарые дээшэлүүлжэ шадахагүй байнабди. Тиимэһээ һургагшанарай эрдэм мэргэжэлэй ба идейно-политическэ бэлэдхэлэй хэмжээе дээшэлүүлхэ хэрэгые гуримшуулха зайлашагүй шухала болоно.

Республикын гэгээрэлэй Министерствын ба аймагуудай арадай гэгээрэлэй таһагуудай хүдэлмэ... хэмжээ бүри ехэ болоно ба тэдэ... харюусалга гүрэнэй ба арад... урда ехээр ургажа байна. Тиим... арадай гэгээрэлэй хэрэгые... хүтэлбэрилхэ эрилтэ тэдэнһээ... ехээр эригдэнэ. Мүнөө арадай гэ... рэлэй органуудай аппарадай хүд... мэриин эмхигүй, хойрог нобшоор... бигдаһаниинь тэсэшэгүй. Гэгээр... Министерство ба арадай гэгээр... органуудта хиналта ба шалга... тон хангалтагүйгөөр табигдаһан б... на.

Үнгэрһэн жэлэйнгээ хүдэлмэ... эрхимээр шүүмжэлжэ, зүб сэгн... гаргаха гээшэ саашадаа улам һ... наар хүдэлмэрилхэ арга боло... олгохо байна. Съездэдэ хабаадагш...

—нютагай практическа хүдэлмэ... лэгшэд үнгэрһэн жэлэйнгээ хүд... мэриие али бүхы талаһаань з... тодоор харуулжа ба бүхы ду... дундануудаа элирүүлжэ, гэгээрэ... Министерстводэ саашанхи хүдэл... ридөө зүб тобшолол гаргаха ябад... лань эрхимээр туһалха байна. Г... на, һуралсал хүмүүжүүлгын хүдэл... ридэ туйлагдаһан амжалтануу... эрхим һайн дүй дүршэлөө бэе... дээ дамжуулан үгэхэ, тэрэнээ б... дын шадабари болгохо гээшэ... лай ехэ удхашанартай байна.

Үнгэрэгшэ һуралсалай жэлдэ ма... най һургуулинууд хангалтагүй... хүдэлмэрилһэн байна. һургаха ... дүршэлдэ ба һурагшанарые эрд... мэргэжэлдэ һуралгада еһо т... хандаха ябадал үзэгдэдэг, педаг... гическа ажалай эрхим мастернууд... үүсхэл ба дүй дүршэл бүгэдын ... дабари болгогдоогүй байгаа. М... методическа хүдэлмэри һургаг... нарай дунда тон һулаар табигда... ба аймагай методическа кабин... болон арадай гэгээрэлэй таһагууд... зүгһөө һургагшанарта туһалам... багаар үзүүлэгдэдэг байһан ... Тэрэшэлэн арадай гэгээрэлэй ор... нуудай зүгһөө һургуулинууд ба һ... гагшанарай хүдэлмэриие хинаха ... дүүргэлтые шалгаха ябадал х... галтагүйгөөр табигдаһан байна. Б... шанарай эрдэм мэргэжэлые ... идейно-политическэ бэлэдхэлэй х... жээе дээшэлүүлхэ хэрэгтэ тон б... анхарал табигдаһан байха юм.

һургуулиин гадуур ябуулагда... хүмүүжүүлгын хүдэлмэри һулаар ... бигдаһан ба идейно-политическэ ... лаараа тон доодо хэмжээндэ б... даг байгаа. Гадна, нютагай парт... на, советскэ, ажахын, худалд... наймаанай организацинуудай, колх... ба совхозуудай зүгһөө һургуули... ба һургагшанарай тон шухала ... рэглэлдэ хайхарамжагүйгөөр хан... даг ушарнууд олон үзэгдэдэг һэн.

һургуулиин ба арадай гэгээрэ... органуудай хүдэлмэридэ үзэгдэ... бүхы дутуу дундануудые больше... стскээр шүүмжэлэн элирүүлжэ, ... дэниие саашанхи хүдэлмэридөө д... тахагүйн тула шухала тобшол... гаргаха хэрэгтэй. Тиигэбэл бүгэд... ниитын һуралсалые эрхимээр бэ... лүүлхэ ба һуралсал-хүмүүжүүлг... хүдэлмэриин шанарые улам дээш... лүүлжэ, арадай гэгээрэлэй тал... Сталинска табанжэлэй түсэб ... раалагдаһан гол зорилгонуудые ... дэтэйгөөр дүүргэжэ шадахабди.

Партийна организаци ба социалистическэ мүрысөөн

Улан-Удын Мяханай комбинадай коллективэйхид энэ һалбариин предприятинуудай дунда Бүхэсоюзна социалистическэ мүрысөөе эмхидхэхэ талаар тэрэниие үүсхэгшэнь болохо хүндэтэ нэрэ олоһон байгаа. Тиин, өөһэд дээрээ абаһан социалистическэ уялгануудаа нэрэтэй түрэтэйгөөр бэелүүлхын түлөө тэмсэлдэ энэ коллективэйхид ехэхэн амжалтануудые туйлажа шадаба.

Дүрбэдэхи Сталинска табанжэлэй түрүүшын хахад жэлэй программые 131,7 процент дүүргэхэһээ гадна, үйлэдбэриин ажалай бүтээсые дээшэлүүлхэ түсэбөө 114,5 процент дүүргэбэ. Мүн гаргаһан продукциингаа үнэ сэнгые үнгэрэгшэ 5 һарын туршада 4,5 процент доошонь оруулба. Эндэ партийна организациин ба тэрэнэй коммунистнуудай хэһэн юумэ нилээдгүй ехэ байна.

Энэ амжалтануудые туйлаха талаар Мяханай комбинадай коммунистнууд үдэр ерэхэ тудам ажалай үндэр бүтээсэнүүдые туйлахаһаа гадна, цех хоорондын мүрысөөе үргэнөөр эрхилһэн байха юм. Тус партийна организациин членүүдэй хамтын суглаанууд дээрэ «Табанжэлэй түсэб ба партийна эхин организациин зорилго» гэһэн асуудалнууд хэдэ-хэдэн дахин зүбшэн хэлсэгдэжэ, тодорхой хэмжээ-ябуулганууд хараалагдаа һэн. Социалистическэ мүрысөөндэ түрүүлэгшэдые Хүндэлэлэй книгэ ба доскада бэшэдэг болоо. һаяын үдэрнүүдтэ түрүү стахановецуудай конференци зарлагдахаар хараалагдана. Энэ конференци түрүүшүүлэй методые бүгэдэниитын хүдэлөөн болгохо зорилготой.

Социалистическэ мүрысөөе бодотоор ба зүбөөр эрхилдэг дээрэһээнь, тус коллективэй членүүдэй дунда хоер ба гурбан зуутанай тоо үдэр ерэхэ тудам олошорно. Механическа цехын түмэршэ дархан нүхэр Малаков даалгабарита нормоео 485 процент, тус цехын слесарь нүхэр Таракановский 511,2 процент, убойно цехын хүдэлмэришэн нүхэр Цыремпилов 315 процент хүртэр дүүргэдэг болоо.

Тус заводой колбасна цех нүхэр Юращик гэгшын хүтэлбэри доро ябажа, хахад жэлэйнгээ үйлэдбэриин түсэбые 171,4 процент дүүргэбэ. һаяхан армиһаа табигдажа ерэһэн коммунистнууд-мастернууд нүхэд Кривогоринцев ба Войков гэгшэд үдэрэйнгөө нормонуудые үлүүлэн дүүргэхэһээ гадна, ниитэ-политическэ хүдэлмэриие коллективэйнгээ дунда үргэнөөр эрхилнэд.

Гэбэшье, тус комбинадай зарим цехүүдэй партийна эхин организацинууд социалистическэ мүрысөөндэ бүхы членүүдээ элсүүлжэ, стахановецуудай тоо олошоруулхын тула һаналаа багаар табинад. Зарим партийна организацинууд хадаа үдэрэйнгөө нормонуудые хоер-гурбан зуу ба дээшэ дүүргэдэг хүнүүдтэ анхаралаа табяад, үдэрэйнгөө нормонуудые 100—115 процент дүүргэжэ, стахановецуд болохоео байһан хүнүүдтэй хүдэлмэри хэхэеэ мартадаг заншалтай байха юм.

Тэрээнһээ гадна, цехһээ цехтэ хүнүүдые һэлгэжэ табиха, ажаүйлэдбэри дээрэ һаяхан ерэһэн хүнүүдтэй тусгаар хүдэлмэри хэхэ ябадалые тоодоггүй ушарнууд һяла олон үзэгдэнэ. Тус комбинадай коллективэй членүүдэй дунда техническэ һуралсал эмхидхэгдээгүй байшоо. Тиимэһээ энэ оной түрүүшын хахадта техническэ һуралсал хэхэ талаар хараалагдаһан түсэб дүүргэгдээгүй сааһан дээрэ үлэбэ. Зарим инженернүүд, техникүүд ба мастернууд болбол уралан нарижуулгын дурадхалнуудай ороходо, анхаралаа табидаггүй заншалтай байха юм. Теэд, партийна организаци болбол инженерно-техническэ хүдэлмэрилэгшэдэй дунда творческо үүсхэлые дээшэлүүлхэ тушаа тон бага хүдэлмэри хэнэ.

Консервэ үйлэдбэрилдэг заводой коллективэй дунда үдэрэйнгөө нормые дүүргэдэггүй 43 хүн тоологдоно. Мүн голодоһо гаргаха ябадал ехэхэн хэмжээндэ хүрэнэ. Тус заводой директор нүхэр Горобец болбол социалистическэ мүрысөө дэлгэрүүлхэ тушаа анхарлаа табидаггүй байгаа.

Энэ дутуунүүдые усадхаха зорилготойгоор һаяхан болоһон ВКП(б)-гэй Пригороднэ райкомой XII пленум дээрэ тусгаар асуудал зүбшэн хэлсэжэ, эндэ элирүүлэгдэһэн дутуу дундануудые усадхаха хэмжээнүүд хараалагдаба.

П. СИМУСОВА.

Хоёрдохи сабшалгада бэлэдхэнэ

Үбһэ ногооe хоер дахин сабшаха ябадал адууһа малда тэжээлэй бата бэхи база байгуулха хэрэгтэ угаа ехэ удхатай байна. Тиимэһээ Тарбагатайн аймагай түрүү колхозууд энэ шухала хэрэгтэ шууд бэлэдхэжэ байха юм.

«Победитель», «Искра» колхозууд түрүүшын ногооe хуряамсаараа, сабшалангаа үһалха, үтэгжүүлхэ хүдэлмэри үргэнөөр ябуулна.

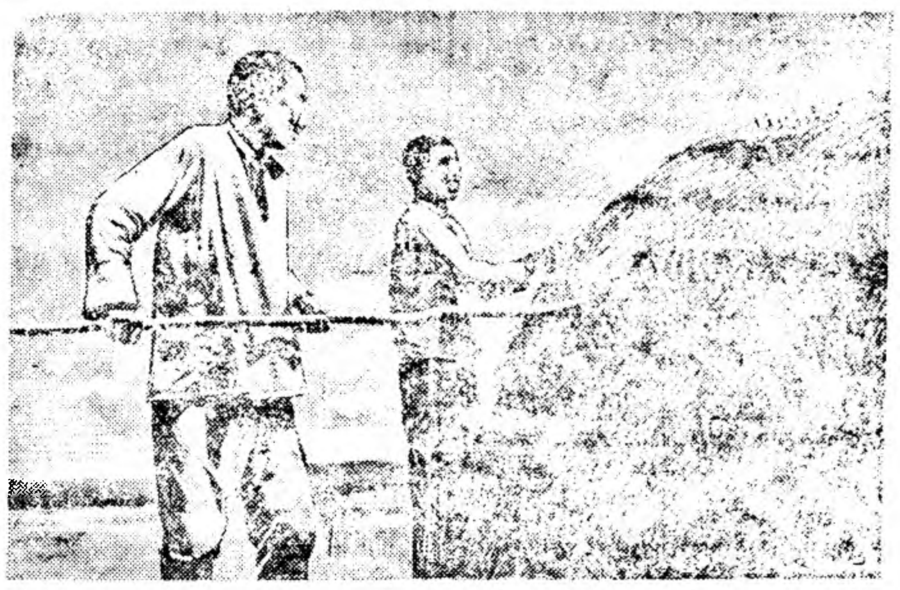
Мүн тус аймагай ондоо колхозуудай герасимовска звенонууд хоердохи сабшалга үнгэргэхэ бэлэдхэл хэжэ байна.

М. НИМАЕВ.

ОТФ-гэйхид Улаан туг абанхай

Үбһэ хуряалгын эхилхэтэй хамта Яруунын аймагай Кировэй нэрэмжэтэ колхоз түрүү бригада, звенонуудта барюулхын тулада дамжуулгын Улаан туг бии болгоһон юм. Мүнөө тус колхозой 5 звено Улаан туг абахын түлөө эршэмтэйгээр тэмсэжэ ябанад. Хониной-товарна фермын хүдэлмэрилэгшэдһөө бүридэһэн звеногой членүүд мүрысөөндэ түрүүлжэ, правлени ба партийна организациин энэ туг абаа һэн. Тэрэнһээ хойшо звеногой членүүд ажалаа улам шам... гадхажа ороо.

Үбһэшэд Найданова, Гумбуева, Цырендоржиева, Ширапов ба бусад бүри һайн жэшээ харуулжа ябанад. Эдэнэр үхэр малдаа үбһэ тэжээл за... бэгээр бэлэдхэжэ, садхалан үбэл... жэлгэ хангаха хэрэг имагтал бидэ... нэрэй зорилго мүн гэжэ һайса мэдэнэ.

★

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: Заиграйн аймагай Ждановай нэрэмжэтэ колхозой звеньевод нүхэр Цыбикдоржи Аюшеев ба колхозник нүхэр Цынжит Санжиев гэгшэд.

Нүхэр Аюшеев гэгшын хүтэлбэрилдэг звено даажа абаһан 400 гектар талмайнгаа үбһэнэй хуряалгые дүүргэжэ байна.

О. Зеккиин фото.

★ ★

Хойрог нобшо комсорг

Социалистическэ малажалдаа элбэгээр хүрэхэ үбһэ тэжээл бэлдэхэ тэмсэл республикын бүхы колхозуудаар боложо байна. Энэ хүдэлмэридэ комсомолецууд шиидхэхы үүргэ дүүргэхэ байһаниинь мэдээжэ. Гэбэшье, Яруунын аймагай Ульдиргын сомоной Кировэй нэрэмжэтэ колхозой комсомольско эхин организациин секретарь нүхэр Жамсаран Будажапов гэгшэ үбһэ хуряалга дээрэ ябадаг комсомолецуудтайгаа ямаршье хүдэлмэри хэнэгүй. Тиимэһээ эдэнэр ажалай үндэр бүтээсэнүүдые туйладаггүй байхаһаа гадна, бусад колхознигуудай дунда ямаршье агитационно-ойлгууламжын хүдэлмэри хэнэгүй.

һаяхан тус колхозой правлени хадаа ударна воскресник эмхидхэхэ гэжэ шиидхэбэри гаргаһан юм. Теэд, эндэ бүхы комсомолецуудые хабаадуулхын орондо, нүхэр Ж. Будажапов болбол хойрог нобшо заншал гаргажа, энэ хүдэлмэридэ хабаадалсахые арсаба. ВЛКСМ-эй членүүд Ц. Х. Цыденова, Н. Бадариева ба Ч. Бадариева гэгшэд энэ воскресникта баһал хабаадалсаагүй үлэбэд.

Тиимэһээ ВЛКСМ-эй Яруунын айком болбол эдэнэртэ хатуу хэмжээ абаха ёһотой болоно.

Б. СОДБОЕВ.

ОЕР МИНИСТЕРСТВЫН ХҮДЭЛМЭРИ ТУХАЙ

хэрэглэлэй эд бараа болон зүйлнүүдые элбэгжүүл-тэ нютагай ажаүйлэдбэ-промкооперациин предприяти-инвалидуудай артельнүүд үүргэ эзэлхэ ehотой бай-

, манай нютагай ажаүй-промкооперациин пред-энэ шухала үүргэеэ хү-эгүй, харин бэлэн юумэ-лэжэ, гүрэнэйнгөө урда-жо hуудаг заптай болон-бликын нютагай ажаүй-предприятинууд ажалшан шухала хэрэгтэй эд бараае үйлэдбэрилхын ороhо хог-ние үрихэ, хороохо гэхэ мэ-алнуудые гаргана.

1945 он соо республикын ажаүйлэдбэриин Мини-предприятинууд 1 милли-мянган түхэригэй гарза хо-руулhан байха юм. Мүн ажаүйлэдбэриин Министер-предприятинууд баhал хэдэн-мянган түхэригэй гарза хохи-байна. Дайнай жэлнүүдтэ-республикын нютагай ажаүй-болбол үргэн хэрэглэлэй эд-олон эдеэ хоолой зүйлнүү-дбэрилхэ предприятинуудые-гэдэ ба байhан предприя-үргэдхэлгэдэ 7 миллион-ган түхэриг гаргашалhан-аймагуудта эмхидхэгдэжэ 125 шэнэ цехүүдэй ба мас-уудай барилгада тон ехэ-гагдаhан аад, тэдэнь мүнөө ашаглалгада хүсэд оруулаг-байhаар.

жэлдэ эдеэ хоолой ажа-риин Министерствын эмхид-hэн 13 цехүүдэй оройдоол ашаглалгада тушаагданхай. байдал нютагай ажаүй-Министерствын предприя-дээгүүр баhал тохеолдоод

хэлэгдэhэн Министерство-гүрэнэй капиталовложенеэр мүнгэнэй хажуугаар өөhэ-өрьесын мүнгые хуули бусаар-жа, кредитнэ ба хозрасчет-мые бүдүүлигээр эбдэhэн-үнгэрhэн жэлдэ Кабанскын, Түнхэнэй аймагуудта эдеэ комбинадуудай барилгада түхэриг, Яруунын, Заиграйн, Мухаршэбэрэй, Кяхтын-комбинадуудай барилгада 238 түхэриг табигдаhан юм. Теэд предприятинууд мүнөө 2 милли-мянган түхэриг лебиторско болоод байна.

ехэ зөөри абаhан ба мүн-эдэй нютагай ехэ базатай аад, манай республикын ню-ажаүйлэдбэриин министерст-ямар шалтагаан дээрэhээ гарза хохидолтойгоор хү-илнэб.

гол шалтагаан хадаа ню-ажаүйлэдбэриин предприяти-үйлэдбэриин түсэб дүүргэхын-тэмсэдэггүй, бүтээhэн гаргаhан-шинь шанар шалгагдадаг, хадаггүй байна. Гүрэнэй зөө-ые үбэршэлдэг этэгээдүүд ню-тагай ажаүйлэдбэриин Министерст-вын предприятинуудта байна гэhэн дохеонууд бии. Түүхэй эдэй ба-зые оройдоошье тодорхойлонгүйгөөр Улан-Удэдэ каустическа соодо үй-лэдбэрилхэ предприяти, Сэлэнгын аймагта дабhа гаргаха завод бари-ха гэhэн хүдэлмэри эхилhэн юм.

Эдэ предприятинуудые барилгада 338 мянган түхэриг гаргашалагда-hан байна. Теэд хахад жэл хүдэл-hэнэйнгөө hүүлээр, соодо ба дабhа гаргаха базагүй дээрэhээ дурсагда-hан предприятинууд усадхагдаhан байха юм.

Прибайкальска, Ахын, Кударын промкомбинадууд түүхэй эдүүдэй базые дүүрэн хэрэглэжэ шадахагүй дээрэhээ мүнөө хүртэр бүрин хүсөө-рөө хүдэлмэрилнэгүй. Теэд энээндэ ямаршье хэмжээн абтаагүй байна.

Нютагай ажаүйлэдбэриин олон предприятинууд дээгүүр гүрэнэй зөөрие үрижэ байдаг баримтанууд бии. Жэшээлхэдэ Улан-Удын оедо-лой фабрикада 1 мянган кусок торгон үгтэhэн байгаа. Энэ торгоор 47 мянган хэhэг самса оехо ehотой байhан юм. Тус фабрикынхид энэ торгые абажа оршолгын дансада бэшэхэдээ кусок торгон бүхэнэй бодото хэмжүүрые 7 метрээр багад-хан, тюк торгон бүриhөө 15 метр өөhэдөө ашаглаhан байха юм. Го-родской эдеэ хоолой комбинадай хүтэлбэрилэгшэд (директорынь нү-хэр Киреев) 1500 килограмм пряник муу шанартайгаар үйлэдбэрилэн гаргажа, тэрээнээ бүримүhэн гутаа-жархиhан байгаа.

Эдеэ хоолой ажаүйлэдбэриин Ми-нистерство үнгэрhэн хахад жэл соо нилээд ехэ хэмжээнэй загаhа бари-жа худалдаа-наймаанда оруулха түсэбтэй байhан аад, энээнээ дүүр-гээгүй. Гэбэшье үмсын хэрэгые мар-таагүй ушарhаа, загаhаар өөhэдын-хидөө дутамаггүйгөөр хангаhан бай-ха юм.

Нютагай ажаүйлэдбэриин ба эдеэ хоолой министерствонүүдэй пред-приятинууд үнгэрhэн хахад жэл соо худалдаа-наймаа эрхилхэ газарнууд-та 16 миллион түхэригэй эд бараа ба эдеэ хоолой зүйлнүүдые үгэхэ ehо-той байhан аад, тэдэнэр оройдоол 3 миллион түхэригэй хэмжээндэ үгэhэн байна. Тэдэнэй үгэhэн про-дукциин ехэнхи хубинь пиво ба квас болоно. Теэд эдэнэрэйнь шанар тон муу байна.

«Кооператор комсомолец» арте-лиин хүтэлбэрилэгшэд үнгэрhэн жэлдэ 300 мянган түхэригэй юумые хииhээ нэмэжэ жэлэй тоосоондо оруулhан байгаа. Кировэй нэрэмжэ-тэ олзобориин артель зарим хэрэг-сэлнүүдэй дутамаг дээрэhээ хэдэн неделеэр миин байдаг болонхой. Мебельнэ фабрика, городой пром-комбинат гаргаhан продукциингаа шанарые hайжаруулхаhаа байтагай, харин зарим зүйлнүүдэй талаар ша-нарыень муудхаhан байна.

Аймагууд дээрэхи нютагай ажа-үйлэдбэриин предприятинууд тон муугаар хүдэлмэрилнэ. Түнхэнэй промкомбинат үргэн хэрэглэлэй эд бараан—ноohон бээлэй, ичиг, гутал ба мүн хомут зэмсэг болон бусад зүйлнүүдые хэлэшэгүй муу шанар-тайгаар гаргахатаяа хамта тэрээ-нэйнгээ үнэ сэнгые тон ехээр дээ-шэлүүлhэн байха юм. Энэ комбина-дай гаргаhан юумэнүүдыень хэншье абадаггүй. Яруунын, Кабанскын, Зэдын комбинадуудта бүридхэлэй ба тоосооной хүдэлмэри муугаар табигданхай. Тиимэhээнь зөөри хог-шолые буруугаар гаргаха ба хул-гайлха ябадалнууд тэндэ гараhан байна.

Нилээд олон аймагуудай эдеэ хоолой ба олзобориин комбинадууд мүнөөдэр хүртэр нэгэдэхи ба хоердо-хи кварталайнгаа тоосоо гаргаагүй байха юм. Иимэ баримтануудые мэ-дэhээр байжа, тэдэнэрэй хабаатай Министерствонүүдэйнь хүтэлбэри-лэгшэд энээндэ ямаршье хэмжээ абанагүй.

Манай Бурят-Монголой республи-ка түүхэй эдэй базануудаар тон баян. Ой тайга уhа мүрэн, элдэб жэмэс ба малтамалнууд хаа-хаана-гүй элбэг гээшэ. Теэд эдээниие ню-тагай ажаүйлэдбэриин ба эдеэ хоо-лой Министерствонүүдэй ба тэдэнэй предприятинууд оройдоошье зүбөөр хэрэглэжэ шудалжа ба шэнжэлжэ шаданагүй.

Улан-Удын «Металлоширпотреб» завод гэр доторхи шухала хэрэг-сэлнүүд—элдэб шөрэм амhартанууд ба бусад зүйлнүүдые нилээд ехэ хэмжээтэйгээр үйлэдбэрилхэ арга-боломжотой байна. Энэ хүдэлмэ-рие тус заводой хүтэлбэрилэгшэд тон аалияр ябуулна. Улан-Удэ го-родто ба республикын аймагуудта үхибүүдэй нааданхай, стул, стол гэ-хэ мэтые артельнүүд ба мастерской-нуудаар бүтээжэ шадахагүй гээ hаа хэн этигэхэ гээшэб. Теэд мүнөөдэр иимэ юумэнүүд тон хомороор ху-далдагдана.

Республикын нютагай ажаүйлэдбэ-риин ба эдеэ хоолой Министер-ствонүүдэй хүтэлбэрилхы хүрээлмэ-рилэгшэд өөhэдынгөө хабаатай пред-приятинуудаар ябажа, тэдэнэй хүдэлмэриие шалгадаг, хинадаггүй ба туhаламжашье үзүүлдэггүй бай-на. Министерствонүүдэй зүгhөө иимээр хандажа байхадань, аймагай ажаүйлэдбэриин байдалые хэн ямараар шалгадаг ба мэдэдэг бай-hан тухай асууhанайшье хэрэггүй болоно.

Иимэ байдалые саашадань тэсэхэ аргагүй. Нютагай ажаүйлэдбэриин ба эдеэ хоолой ажаүйлэдбэриин Министерствонүүдэй хүтэлбэрилэг-шэд, аймагуудай партийна, советскэ организацинууд болбол дээрэ хэлэг-дэhэн дутуу дундануудые дары усадхажа, гэмтэй зэмэтэй хүнүүды-ень хайра гамгүйгөөр элирүүлэн гаргаха ehотой.

Нютагай ажаүйлэдбэриин ба эдеэ хоолой ажаүйлэдбэриин Министер-ствонүүдэй бүхы предприятинуудай хүдэлмэриие үндэhөөрынь эрид hай-жаруулха талаар бодото хэмжээ-нүүдые абаха гээшэ шухала зорил-гонуудай нэгэн болоно.

А. Кердода.

ТҮРҮҮ БРИГАДАДА УЛААН ТУГ БАРЮУЛАГДАБА

-ско загаhанай заводой за-социалистическэ мүрысөөн-, үйлэдбэриингөө даалга-үлүүлэн дүүргэбэ. Залуу зага-социалистическэ уялга шал-гажа, тэдэнэрэй хүдэлмэриинь дүн гаргахада, комсомольско залуушуу-лай нүхэр Коковиной бригада тү-рүүлбэ. Тэрэ бригада жэлэйнгээ тү-сэб 73 процент дүүргэhэн байна. hаяхан энэ бригадада ВКП(б)-гэй Бабушкин городой Горкомой ба го-родой гүйсэдкомой дамжуулгын Улаан туг барюулагдаба.

Бальжима Гомбоева 19 наhатай юм. Энэ нүхэр 3 жэл соо колхозой хони адуулха зуураа, эрхим жэшээ харуулжа ябана. Мүн түлнүүдые
тоогүйгөөр тэнжээдэг юм. 100 эхэ хонинhоо хүлеэн абаhан 120 хурьгадынь бултадаа тобир тарганаар үдэжэ байна.
ЗУРАГ ДЭЭРЭ: залуу хонишон Бальжима Гомбоева тэнжээжэ байhан хурьгадаа энхэрэн байна.

О. Зеккиин фото.

Редакцида ерэhэн бэшэг

КОЛХОЗОЙ ТҮРҮҮЛЭГШЭ АМАРАЛТАДА

Ториин аймагай Доодо-Бургалтайн сомоной Ворошиловай нэрэмжэтэ колхозой түрүүлэгшэ нүхэр Юндуков Нима гэгшэ үбhэ сабшалгын түлэг дундаа ябажа байхада ама-ралтада гаража, аршаанда ошохо-тоео хамта үшөө колхозойгоо 14 членүүдтэ амарлта үгэбэ.

Тэдэ 14 соонь полеводческо бри-гадын бригадир Б. Батуев, ОТФ-е даагша Р. Гырылова, түмэршэ дар-хан Улзутуев гэгшэд байха юм.

Энэ колхоз түсэбэй ehоор 420 гек-тар үбhэ сабшаха ба үбhэнэй хүдэл-мэридэ 5 сенокосилка, 6 морин тармуур гаргаха байгаа. Теэд сагай ерэхэдэ сабшалан дээрээ хоерхон се-нокосилка, 3 морин тармуур ба 10 хажуур гаргажа, оройдоо 80 гектар үбhэ сабшаба.

Гадна нүхэр Юндуков энэ жэл хоердохео амаралтада гараба ха. Теэд хүдэлмэриин хүндэ хэсүү саг-та амаралтада гарадагань гайхал-тай. Хэлэхэдэ, үбэл, малай үбhэ хоолгүй ба хамуу үбшэнэй дэлгэржэ байхада hарын амаралтада Улан-Удэ город ошоhон юм. Харин мү-нөөшье, тэрэшэлэн үбhэнэй гол хү-дэлмэриин сагта нэгэшье бэлэдхэл-гүй байhан аад, баhал амаралтада гараба.

Шухала хүдэлмэринүүдэй үедэ амаралтада гараха дуратай нүхэр Юндуковто аймагай гүйсэдхэхэ ко-митет ба ВКП(б)-гэй айком хэмжээ абахаяа ядаг юм?

Ч. БАНЗАРАКЦАЕВ

Уншалгын байшангай орондо „шубуунай фермэ“

Гочитско уншалгын байшангые даагша нүхэр Утенкова уншалгын-гаа байшангые hайн болгохын тү-лөө ехэхэн хүдэлмэри хэhэн юм. Кол-хозой залуушуул сүлөөтэй сагаа хү-хюугээр үнгэргэжэ, танцовалжа, эл-дэб хөөрэлдөө, элидхэлнүүдые шаг-надаг байгаа. Теэд, Калининай нэ-рэмжэтэ колхозой түрүүлэгшэ нү-хэр Бальжинов Б. Б. гэгшэ уншал-гын байшангаар шубуунай фермэ хэhэн байна. «Ангаахайнуудайгаа томо болоходо сүлөөлөөд үгэхэб, мү-нөө яахашье аргамнигүй»,—гэжэ тэ-рэ хэлэдэг байна.

Энээн тухай парторганизациин секретарь нүхэр Дылгыров ба Гочи-тско сельсоведэй түрүүлэгшэ нүхэр Рябов гэгшэд hайн мэдэжэ байгаа-шье hаа, ямаршье хэмжээнүүдые абанагүй. Хэды болтор энэ мэтын ушарнууд Гочитско сельсоведэй ор-шон тойрондо үзэгдэжэ байха юм?.

А. ЮМСУНОВ.

Шэнэ мэргэжэлтэд ерээ

Энэ жэлдэ Финансын Министерст-вын дээдэ hургуулинуудые дүүргэ-жэ гараhан дүрбэн шэнэ мэргэжэл-тэд Улан-Удэдэ hаяхан ерэбэд. Хоё-рынь Ленинградска финансова инс-титут ба нүгөө хоёрынь Сибирскэ Финансово-экономическа институт дүүргэhэн байна.

Энээнhээ гадна Иркутска Финан-сова техникум дүүргэжэ ерэhэн гур-бан мэргэжэлтэ бюджетнигүүд ма-най республикын горрайфинтаhа-гуудта хүдэлмэрилхөө гараба.

АРАДАЙ ҮҮСХЭЛ

„Юрын уhалууриин системэнүүдэй барилгые үргэнөөр эмхидхэхэ“.

(Табанжэлэй түсэб тухай Хуулиhаа).

Түгэнын сагаан тала гэжэ дуу-лаагүй хүн манай республика дотор байхагүй. Эртэ урда сагhаа хойшо үнэхөөрөө хоо-hон сагаан тала байhан юм. Гансахан лэ Советскэ засаг тогтожо, таряашад болбол томо томо хамтын ажалтай болоходоо ба түрүү техникээр зэбсэгжүүлэгдэ-хэдээ энэ хооhон сагаан талын эзэн боложо шадаха арга нүхэсэлтэй бо-лоhон байна.

Юрэнхыдөө 1930-аад онhоо эхил-жэ аймагай колхознигууд энэ атар талые хахалжа, алтан шэниисэ ур-гуулха гэhэн үүсхэл гарғаhан бай-гаа. Бороо хуратай жэлдэ баггүй hайн ургаса гаража, элбэг дэлбэг таряа хуряадаг байгаа. Теэд хэрбээ ган гасуур жэл болоо хадань тари-hан таряан бүгэдэ хатажа, колхоз-нигуудай гаргаhан хара хүлhэн дэмы хооhон хосордог байгаа.

Ушар иимэhээ Мухаршэбэрэй ай-магай колхозууд болбол энэ талые уhалдаг болохо гэhэн үүсхэлые үшөө дайн байлдаанай жэлнүүд соо гаргаhан юм. 1945 онhоо эхилэн республикын газартаряалангай Ми-нистерствын мелиоводостройн управлениин инженернүүд ба техни-гүүд шэнжэлэн үзэжэ, 1945—1946 онуудай үбэл Түгэнын уhалуурил-гын системын проект зохеоhон бай-на.

Энэ проектын ёhоор хамта дээрээ 140 километр (хамhабари каналгүй-гөөр) утатай канал малтагдаха бай-на. Иимэ ута канал малтаха зам дээрэ элдэб бэрхэшээлнүүд тохёол-доно. Жэшээлхэдэ, энэ каналые Галтай гэжэ горхон хүндэлэн гараха байна. Энэ голой намаг газарынь 270 метр хүртэр үргэнтэй байха тула энэ намагые өөдэнь үргэжэ, зарим участогуудтань 2—2,5 метр хүртэр үндэртхэхэ хэрэгтэй болоно.

Түгэнэ гол дээрэ хаалта хэхэ ба щитрегуляторнуудые байгуулха тон ехэ хүдэлмэри гараха байна.

Энэ каналай гансахан хоёрдохи зэлжэзэ бүтээхэдэ 8 хаалта ба хэ-дэн олон щит-регуляторнууд бай-гуулагдаха болоно. Гадна энэ ка-налые хүндэлэн гараhан 6 хүүргэ баригдахаар хараалагданхай.

Канал бүтээлгын бүхы хүдэлмэ-ринүүд болбол 2.000.000 гаран тү-хэригөөр сэгнэгдэбэ.

Түсэбэй ёhөөр энэ уhалуурилгын системын барилга 1948 ондо дүүр-гэгдэхээр хараалагдаhан байгаа. Гэбэшье ВКП(б)-гэй айком болбол барилга дээрэ олониитээрээ гаража, түргэн методээр энэ ехэ хүдэлмэ-риие дүүргэхэ гэhэн гайхамшагта hанаашалга гаргажа, энээниие ай-магай бүхы колхозууд эдибхитэй-гээр дэмжэhэн байна.

Июлиин 5-hаа 15 хүртэрхи 10 хоног соо энэ барилга дээрэ хэдэн зуугаад колхознигууд ерэжэ, удар-на хүдэлмэриин жэшээ харуулжа эхилhэн байна. Аймагай 32 колхо-зуудай 31-ниинь энэ хүдэлмэридэ хабаадалсахаhаа гадна аймагай эмхи зургаануудай алба хаагшад, предприятинуудай хүдэлмэришэд ехэ олоороо эдибхитэй хабаадалса-hан байха юм.

Түрүүшын үдэрhөө эхилжэ аймагай колхознигууд ехэ эдибхитэй хүдэл-hэн байна. Нормоёо дүүргээгүй нэ-гэшье бригада байгаагүй. Түрүүшын хэдэн километрнүүдтэ үбдэгсөө уhан шабар соо хүдэлhэн ба саашаа болоходоо хайр шулуу малтаhан байбашье, даалгабаряа гансахан лэ дүүргэдэг байгаа бэшэ, харин ни-лээд үлүүлэн дүүргэдэг байгаа.

Энэ ехэ арадай барилгын газарта социалистическэ мүрысөөн харагдаа үзэгдөөгүй үргэнөөр дэлгэрhэн байна. Никольско сельсоведэй Ворошило-вай нэрэмжэтэ колхозой бригада-нууд үдэрэйнгөө даалгабариие 250 300 процент дүүргэдэг байна. «Удар-ник» колхозой стахановецууд нүхэд Филиппов, Ксенофонтова, Максимов ба бусад үдэр бүри 4—5 нормо дүүргэдэг байгаа.

Энэ арбан хоног соо 29.000 кубо-метр газар малтагдажа 16 кило-метр утатай магистральна канал бүтээгдэбэ.

Үбhэнэй кампаниин эхилhэн ушар-hаа июлиин 15-да колхознигууд тү-рүүшынгээ хүдэлмэриие амжалта-тайгаар дүүргээд гэр гэртээ буса-hан байна.

Энэ барилгын начальник инженер Городецкий гэгшэ ингэжэ хөөрэнэ:

—Барилгын түрүүшын ээлжээн амжалтатайгаар дүүрэбэ гээшэ. Мү-нөө энэ 16 километр газарта уhан гараха болоо. Зүгөөр, уhа үгэхын ту-ла хаалта бариха ба щит-регулятор-нуудые табиха хэрэг үлөө. Хоердохи ба гурбадахи ээлжээнэй хүдэлмэри-нүүдые намар ба ерэхэ хабар ябуулжа, каналые ерэхэ хабартаа гүйсэд ашаглалгада оруулхаар ха-раалалгатай байнабди.

Энэ хэрэгые бэелүүлхэ ябадалда ямаршье маргалта байхагүй, ушa-рынь манай аймагай колхознигууд энэ хүдэлмэриие юрын шуhа мяха-най хэрэг гээшэ гэжэ харанад. Иимэ хүнүүдэй зоригые ямаршье бэрхэшээл шантаруулжа шадахагүй.

Уhалууриин системэ барилга дээрэ байhан дутуу дундануудай нэгэнь юуб гэбэл, культурно-хүмүүжүүлгын хүдэлмэри тон hула табигдаhан бай-на. Энэ арбан хоног соо барилгашад-та нэгэшье кинокартина харуулаагүй ба агитаторнууд хүдэлөөгүй шахуу байна. «Дайшалхы хуудаhан» гар-гагдадаг байбашье, тон үсөөн ба шанар муутай байhан байна.

Дахин эхилхээ байгаа саашанхи хүдэлмэринүүдые амжалтатай ябуул-хын тула дурсагдаhан дутуу дунда-нуудые дабтахагүйн зорилгоор ай-магай хүтэлбэрилэгшэд болбол куль-турно-хүмүүжүүлгын хэмжээ-ябуул-ганuудые мүнөөнhөө хараалха ёhотой.

Ц. ЦЫБИКОВ.

Пединститут hуралсалай жэлэй урда тээ

Бурят-Монголой гүрэнэй педаго-гическа институтда энэ жэлдэ заня-ти сентябриин нэгэнhээ эхилхэ юм. Тус институтда хараалагдаhан тү-сэбэй ehоор 325 хүнүүд ба мүн за-очно отделенинүүдтэ 350 хүн абтаха ehотой байна. Мүнөө институтда 146 мэдүүлгэ ороhон байха юм. Үдэр бүри мэдүүлгэнүүдэй тоо олошоржо байна. Энэ институтда дунда hур-гуулинууд ба педучилищые эрхимээр дүүргэhэн 10 залуушуул экзамен-гүйгөөр абтаба. Сролгын экзамен-тайгаар абтаhан хүнүүд мүнөө экза-менуудаа амжалтатайгаар барижа байнад.

Ж. ТУГУТОВ.

Түрүү сельпо

Яруунын аймагай Эгэтын адагай сельпогой коллектив 1946 оной хоердохи кварталда эд бараа эрье-сын түсэб үлүүлэн дүүргэжэ, аймаг соогоо түрүү hуури эзэлбэ. 450 мян-ган түхэригэй эд бараа болон эдеэ хоолой зүйлнүүдые худалдаха түсэб-тэй байhан аад, 452270 түхэригтэ худалдаhан байна. hүүлэй мэдээгээр тус сельпогойхид тоhо тушаалгын түсэб—52 процент, брынзэ—52 про-цент, үндэгэ—65 процент ба ноohо —92 процент тушааhан байна.

В. Байбородин.

Шэнэ байранууд

Бурмонголстрой болбол Министр-нүүдэй Соведэй хүдэлмэрилэгшэдэй байха нэгэ нэгэ байратай хоёр шэнэ байшан (коттедж) бариха юм. Энэ байшангуудынь Советскэ үйлсэдэ баригдаха гэжэ хараалагдаба. Мүнөө энээндэ хэрэглэгдэхэ барилгын ма-териалнууд зөөгдэжэ асарагдан-хай. Барилгын начальник инженер Ильин барилгые hуурилха участог-той танилсажа байна.

Хүдөө ажахын хоротонтой тэмсэнэ

13-тай Миша Фомин Прибайкаль-ска аймагай Улзытеевскэ эхин hур-гуулида hурадаг юм. Теэд Миша хүбүүн байгша зунай турша соо нүхэн бүриhөө 10—12 мүндэлитэй 18 зумбраа алаhан байна. Тиигэжэ тус аймагай «Красное знамя» гэжэ кол-хоздо хүдөө ажахын хоротонуудые үгы хэхын талаар бага бэшэ туhа хүргэбэ.

ПАРИЖСКА АМГАЛАН ТАЙБАНАЙ КОНФЕРЕНЦИ ДЭЭРЭ

Августын 12-ой үдэшын пленарна заседани

ПАРИЖ, августын 12. (ТАСС-эй тусхай корр). Парижска конференциин удэшын заседани дээрэ конференциин хэлсэхэ зүйлнүүдые зохеохо гурим тухай югославска делегациин оруулhан дурадхал хэлсэгдэжэ үргэлжэлүүлэгдэбэ. Конференциин пленарна заседаниинуудай хэлсэхэ зүйлнүүд секретариадаар зохеогдохо, түрүүлэгшээр баталагдаха ба эсэслэлэй баталалгада конференциин пленумууд дээрэ табигдаха гэhэн тогтоол нэгэн дуугаар абтаба.

Тэрэнэй hүүлээр түрүүлэгшэ Бирнс гэгшэ конференци дээрэ итальянска түлөөлэгшэ де Гаспери гэгшын хэлэhэн мэдүүлгэ тушаа үгэ хэлэхые Югославиин делегацида үгэ үгэнэб гэжэ мэдээсэбэ. Гэхэтэй хамта энэ түрүүлэгшэ Югославиин түлөөлэгшэhөө бэшэ ондоо делегадуудта энэ асуудалаар үгэ үгтэхэгүй гэжэ уридшалан хэлэхые оролдобо.

Советскэ делегациин буруушаалга

Советскэ делегациин түлөөлэгшэ Вышинский түрүүлэгшын энэ мэдүүлгые буруушааба. Итальянска мэдүүлгэ тушаа делегадуудай үгэ хэлэхэ ябадалые хизаарлахаа гэhэн шиидхэбэриие конференци абаагүй hэн гэжэ тэрэ зааба. Делегадуудай үгэ хэлэхэ ябадалые арсаха ба бүрин эрхые хизаарлаха гэhэн hэдэлгэнүүдые зүбшөөржэ болохогүй. Де Гаспери гэгшын хэлэhэн үгэ соо тойроод гарашахоор бэшэ хэдэ хэдэн газарнууд бии юм гэжэ Вышинский тэмдэглэбэ. Үгы hаа, конференци дээрэ үгэ хэлэхэ эрхые абаhан урдань дайсан байhан ороной делегаци, тусгаарлабал итальянска делегаци хадаа конференцидэ хабаадагшадтай жэшээлхэдэ үлэмжэ hайн байдалда табигдаhан болонобшуу. Теэд, энэнь хадаа урдань дайсан байhан гүрэнүүд, тус конференцидэ хабаадагшадhаа үлүү эрхые олоhон ушар мүн болохо байна. Иимэ эндүүтэйгээр табигдаhан асуудалые буруушаан, Вышинский болбол советскэ делегациин түлөөлэгшые итальянска мэдүүлгэ тушаа үгэ хэлэхэ ораторнуудай списогтэ оруулхые эрибэ.

Великобританиин делегат Александер гэгшэ түрүүлэгшые дэмжэжэ, итальянска мэдүүлгын тушаа үгэ хэлэлгэнүүдые конференциин комиссинуудта табихые дурадхаба. Пленумэй субботодо болоhон заседани дээрэ итальянска делегациин мэдүүлгые хэлсэхэ тухай хөөрэлдэгдөөгүй hэн, энэ деклараци тушаа зүбхэн лэ югославска делегациин мэдүүлгые соносохо гэжэ шиидхэгдээ hэн гэхэ мэтээр тэрэнэй hүүлдэ Бирнс мэдүүлбэ. Бирнс хадаа би түрүүлэгшэ гээшэб, теэд хүндэ үгэ хэлүүлхэгүйб, нэгэшье хүндэ үгэ үгэхэгүйб гэжэ хэлэбэ.

Вышинский хоер дахин үгэ хэлэхэдээ хэлсэхэ зүйлдэ табигдаhан асуудал тушаа конференциин хабаадагшадта үгэ үгэдэгүй ушар аараа заседание хүтэлбэрилхэ хэрэгтэ заншал болоhон байдалые эбдэhэн гурим түрүүлэгшэ тогтооно гэжэ мэдүүлбэ. „Теэд энэ конференци юунэй түлөө сугларaa юм бэ?—гэжэ тэрэ хэлэбэ.—Хэрбээ бидэнэр хэлсэхэ зүйл дээрэ табигдаhан асуудалые зүблэхэеэ сугларaa юм hаа, үгэ хэлэхэ еhотой байнабди, —нэгэнтэ үгэ хэлэхэ еhотой болоходоороомнай, үгын эрхые үгэхэ хэрэгтэй. үгы hаа энэмнай конференци бэшэ, харин юуншье гэжэ ойлгогдохогүй юумэ болоно". Конференцидэ хабаадагшадта буруугаар ойлгуулжа магад итальянска делегациин зарим мэдүүлгэнүүдые энэ конференци тойрожо гарахагүй гэжэ Вышинский дахин тэмдэглэбэ; эдэ мэдүүлгэнүүдтэ харюу үгөөгүй hаа, тэдэнэр комиссинуудай хүдэлмэриие бэрхэшээлтэй болгохонь магадгүй.

Советскэ түлөөлэгшын эрилтэнүүдые Югославиин делегат Кардель дэмжэбэ. Бельгиин түлөөлэгшэ Спаак гэгшэ хэлсэхэ зүйлдэ табигдаhан асуудалнууд тушаа үгэ хэлэхэ эрхые конференциин делегадуудhаа хahаха ябадалые гаргажа болохогүй гэжэ мэдүүлбэ.

Түрүүлэгшэ Бирнс хадаа югославска делегадай үгэ хэлэhэнэй hүүлээр итальянска мэдүүлгэ тушаа үгэ хэлэлгые үргэлжэлүүлхэ гүбди гэhэн асуудалые конференциин үзэмжэдэ табихаб гэжэ соносхохо баатай болобо.

Карделиин үгэ

Югославска делегат Кардель Италитай баталаглаха еhотой эб найрамдалай договорой дэгэльнууд тухай тогтожо хэлэхын тулада үгэ абаа бэшэб, харин юрэнхы удхашанартай принципиальна ажаглалтануудые хэхын тулада абааб гэжэ хэлэбэ. Мүнөөдэр агрессивнэ хүсэнүүдэй үлэгдэлнүүд ба тэдэнэртэ дүтын түрэлхи элементнүүдэй дуунууд улам улам түргэнөөр дуулдадаг болоо. Тэдэнэр хадаа славянска түриттэдэ эсэргүүсүүлэн итальянска хаалта болтонуудые бии болгохын тулада Югославида эсэргүүсэхэдэнь Италиие бүхы хүсөөрөө дэмжэхэ шухала гэжэ хэлэдэг байнад. Югославска эрилтэнүүдhээ Италиие аршалха хэрэгтэй гэhэн хуулита еhоной мэдүүлгэнүүдые зарим союзническа оронуудта хэлhэн байгаа. Югославска делегаци болбол иимэ мэдүүлгэнүүдые хоер дабхар алдуутай гэжэ тоолоно. Юундэб гэхэдэ, союзнигуудай уялгань хадаа—хамагай түрүүн эб найрамдалта байдалые, эрхэ ба үнэн зүйтэй зүйлнүүдые хамгаалха уялга болоно. Хоердохеор, иимэ мэдүүлгэнүүд юундэ алдуутайб гэхэдэ тэдэнэр хадаа булимтарха зорилгонуудаа орхеогүй Италидахи ба бусад оронуудтахи агрессивнэ элементнүүдые зоригжуулна.

Югослави болбол харюугаа абаха гэhэн хүсэлөөр, бусад арадуудые үзэн ядаха хүсэлөөр хүтэлбэри хэнэ бэшэ. Харин тэрэ хадаа итальянска арадтай хани барисаатай байха хүсэлтэй байна, тэрэнэй демократическа заншалнуудые сэгнэдэг, тэрэ арадай олон зуун жэлэй культурые сэгнэдэг байна. Итальянска олон тоото антифашистнууд Муссолинида ба фашистска агрессидэ эсэргүү тэмсэлые эдибхитэйгээр ябуулhаниинь югославска арад мартаагүй. Теэд энэ хадаа Муссолиниие ба тэрэнэй үүсхэhэн дайниие итальянска арад бултадаа дэмжээгүй гэжэ харуулна.

Гэбэшье, энэ хадаа тус асуудалай нэгэ талань болоно. Хуули засагые Муссолини зүндөө гартаа абаа hэн гэжэ гү, али гансахан лэ Муссолини дайниие хүсөө hэн гэжэ де Гаспери гэгшын оройгоор баримталхаа hанаhандань энеэхээр байна. Эртэ урданhаа хойшо байhан итальянска булимтаралгын эрилтэнүүд ба Муссолиниин политикын хоорондо эгээл сэхэ ба нягта барисаанай байhанда hэжэглэшэгүй.

Дэлхэйн нэгэдэхи дайнай hүүлээр „Адриатическа далайн—манай далайн" түлхюур Италиин гарта үгтэшэhэн байгаа. Теэд Югослави болбол итальянска ультиматум абаад байхадаа хүсөөр гэрээндэ баадхагдаhан эб найрамдалай договорто гараа табиха ушартай болоhон бэлэй. Тэрэнэй hүүлээр Италида таhаржа, ороhон славянска областьнуудые „үбэр шэлхэ" баригдашагүй процесс эхилhэн байна. Югославска арад зоной үмсын зөөриие хайра гамгүйгөөр дээрмэдэхэ ябуулганууд хэгдэдэг, шовинистическа галзуу бандануд гүрэнэй органуудтай хамгаржа бүхы славянска ба хорвадска арад зондо эсэргүү террор бэелүүлдэг байба.

Фашизм болбол Италида хуули засагые гартаа абахадаа империалистическэ аяг аашануудые хүсэ дөөр дэлгэрүүлхын тулада гартаа абаhан байна. Эгээ түрүүн Эфиопиин, тэрэнэй hүүлээр Албаниин эзэлжээн болоо hэн. Итали болбол гансаханшье Адриатическа далай дээрэ бэшэ, харин бүхы Дундада далай дээрэ өөрынгөө эзэмдэлгын эрилтэнүүдые мэдүүлдэг болоо hэн. Агуу‌ехэ римскэ империие hэргээн байгуулха тухай hаналнууд хожомынь фашистска Италиин хуулита политикын ябуулжа байhан зорилго болошоhон бэлэй. Итали болбол энэ зорилгын түлөө дэлхэйн дайнда Гитлерэй талада орожо хабаадалсаhан байна. Итали болбол Германиин юрын вассал бэшэ, харин тэрэнэй ойрын хүршэ, „Берлин—Рим осиин" гол хубинь болоhон байна.

Итальянска булимтаралгын политикын ямараар хүгжэhэн тухай хэлэхэдэ иимэ байна. Энэ хадаа үнгэрэгшэ зуун жэлэй эсэсhээ эхилэн ябуулагдажа байгаа гаhаршагүй ганса зам мүн болоно. Теэд үнэхөөрөө хадаа энэ политикые Итальянска арад бултадаа дэмжэдэггүй hэн. Гэхэтэй хамта, Итальянска түлөөлэгшэ болбол энэнэй урда тээ байhан итальянска правительствонуудай империалистическэ политикые хатуу шэрүүн үгэнүүдээр хэрбээ буруушаагаа hаань, итальянска антифашистнуудай ба демокрадуудай хэлэдэг үгэ дээрэ хэлээ hаань тус политикые сэхэ хэрэглэжэ байгшад эдэ хүсэнүүдые дэмжэдэг байгаа. Гэбэшье, де Гаспери гэгшын үгэ соо итальянска эзэмдэгшэдэй хорото ябуулгануудые буруушааhан нэгэшье үгэ байгаагүй, эдэ хорото ябуулгануудай түлөө харюусахын тухай нэгэшье үгэ байгаагүй. Тэрэнэй хэлэhэн үгэ соо мүнөөнэй Итали ондоо замаар саашадаа ябаха юм гэжэ найдуулhан нэгэшье үгэ байгаагүй. Де Гаспери гэгшын хэлэhэн үгэ Италида мүнөө хүртэр үлдөөд байhан империалистическа элементнүүдэй позициие хамгаалха бодомжотой түсэб байhаниинь лабтай. Эсэсэй эсэстэ де Гаспери гэгшэ мүнөөнэй хеморолголо Италиие асарhан политикые хамгаална.

Де Гаспери гэгшын өөрынгөө үгые стратегическэ аргументнүүдээр эхилhэниинь тэмдэглэмээр байна. Тэрэ болбол Францяар таагдаhан итальянска зүүн хилэнүүд Италиин мүнөө үедэхи түүхэ соо хэзээнhээшье үлүүгээр тэрэнэй үүдые нээнэ, тэрэнэй бэеэ хамгаалха ябадалые хэзээнэйхиhээшье үлүүгээр хизаарлана гэжэ соносхоhон байна. Де Гаспери гэгшэ иигэжэ хэлэхэдээ конференциин делегадуудые географи, түүхэ мэдэхэгүй гэжэ hанаhан байгаа еhотой.

Дэлхэйн нэгэдэхи дайнай урда тээ итальянска хилэ Франциин мүнөө дурадхаhан хилэдэ орходоо нилээд баруугаар гарадаг байhаниинь хүн бүхэндэ мэдээтэй. Харин нэгэ участок дээрэ тэрэнэй хилэнь Югославиин дурадхаhан хилэдэ орходоо улам баруугаар гарадаг байhан юм. Хоердохеор Югослави Италида добтолоо бэшэ, харин Итали Югославида добтолоо гэжэ хэн бүхэндэ мэдээтэйбшуу. Теэд тэрэнэй hүүлээр хэнэй үүлэн, Югославиин гү, али Италиин үүдэн хаагдаhан hай байха еhотойб гэжэ асуугдахаар болоно.

Тэрээнhээ гадна хэрбээ магад Францын дурадхаhан еhоор хилын абгаад байгаа hаа, Итали болбол Тржичын район Горец гэжэ түмэрзамай узелые ба Сочи мүрэнэй адагтахи бүхы областиие мэдэлдээ абаха байна. Тиихэлээрээ Итали хадаа Канальска голоор дамжуулан Сава мүрэндэхи голой үүдые дээрэнь нэмэжэ абаха болоно. Иимэ дээрэhээ французска дурадхал хэнтэ, Италида гү, али Югославида стратегическэ үлэмжэ байдалые олгоно гээшэб?

Де Гаспери гэгшын, славянска арадуудай эрхэ сүлөөгэй түлөө хүдэлөөндэ дуратай байhан XIX зуун жэл соо ажаhуугаа итальянска Мадзини ба бусад демокрадуудые зүбшөөрөөгүй байhаниинь харагдана. Харин урда славянска арадуудта эсэргүү булимтаралгын ябуулгануудые энэ пропагандаар зүбтүүлхэ гэhэн оролдолготой Муссолиниин ба тэрэнэй урда тээ байhан империалистнуудай пропагандые де Гаспери hайшаана. Де Гаспери гэгшэ Муссолиниин ба тэрэнэй урда тээ байгшадай империалистическэ политикын дахан hайшаагша болошобо гээшэ.

Де Гаспери гэгшэ Юлийскэ Крайнадахи арад зоной тухай статистическэ мэдээнүүдые баримтална. Гэбэшье нэгэдэхеэр Юлийскэ Крайнын арад зоной состав тухай мэдээнүүд 1921 ондо хэгдэhэн итальянска бүридхэл дээрэhээ зохеогдоhон байна. Теэд эдэ мэдээнүүдэй хуурмаг байhаниинь үнинhөө хойшо элитэ. Хоердохеор эдэ бүхы мэдээнүүдые де Гаспери буруугаар хэрэглээ. 1921 ондо хэгдэhэн итальянска бүридхэлэй еhоор 50 739 славянууд мүнөө Францяар дурадхагдаhан итальянска талада ажаhуудаг байгаа. Тиигэбэшье де Гаспери эндэ арайхан лэ 10.000 славянууд үлэхэнь гэжэ баталан мэдүүлбэ. Иимэ тоое де Гаспери хаанаhаа олоо гээшэб. Тэрэ болбол славянска мэдээжэ районуудые географическа карта дээрэhээ миин лэ зайлуулхые hэдэhэн байнабшуу. Тиигэбэшье эдэ районууд мүнөө байhаар, тэдэнэрые ямаршье маневрнуудаар үгы хэжэ болохогүй. Тиимэ болохолороо де Гаспери гэгшэ өөрынгөө арад зон тухай шалтагаануудаараа Муссолиниин ба тэрэнэй урда тээ байгшадай hүүриие эзэлнэ.

Де Гаспери гэгшын бариhан шалтагаанууд иимэ ушартай байна. Эдэ дурадхалнуудые абаа hаа, Италида демократиие ба эб найрамдалда дуратай эрмэлзэлгые дэлгэрүүлхэ ябадалда туhалхабди гэжэ hананагүйб. Бусад оронуудай территоринуудые булимтаран абаха зорилготой ябуулганууд демократитай таарахагүй.

Де Гаспери гэгшэ Триест ба Юлийскэ Крайна тухай асуудалай шиидхэбэриие хойшолуулхые дурадхаа hэн. Энэ дурадхалынь мүнөөнэй итальянска правительствын позици тухай минии хэлэhэн үгэнүүдтэ эрхим баримта болоожо үгэнэ. Тэрэ правительство хадаа өөhэдынгөө хуби заяанай эсэслэн шиидхэгдэхые хүлеэжэ элдэб бэрхэшээлнүүдтэй дайралдажа байгаа Юлийскэ Крайнын арад зоной онсо хатуу байдалые тоолоногүй. Харин де Гаспери гэгшэ өөрынгөө булимтаралгын аашануудые нэгэ жэлэй hүүлээр бэелүүлхэдэмни химда болохо гэжэ тоолоно.

Югославска делегаци энэ асуудалые хойшолуулхые эрид арсана, юуб гэхэдэ иимэ шиидхэбэри эб найрамдалай хэрэгтэ ба арадуудай аюулгүй байдалда таарамжагүй байна.

А. Я. Вышинскиин мэдүүлгэ

Карделиин үгэ хэлэжэ дүүргэhэнэй hүүлээр түрүүлэгшэ Бирнс гэгшэ итальянска делегациин мэдүүлгые конференци зүблэн хэлсэхэ еhогүй гэжэ хэлээд, энэ мэдүүлгэ тушаа бүгэдын хөөрэлдөө нээхэ тухай зууршалга пленумэй үзэмжэдэ барихые советскэ делегациhaa эрибэ.

Советскэ делегациин түлөөлэгшэ А. Я. Вышинский үгэ абажа иигэжэ хэлэбэ:

Советскэ делегаци болбол августын 10-ай заседани дээрэ ба мүнөөдэрэй заседани дээрэ үзэгдэhэн хэдэ хэдэн баримтануудые тэмдэглэхэ еhотой болоно. Августын 10-да югославска делегаци хадаа итальянска делегациин мэдүүлгые зүблэн хэлсэхые дурадхаhан байгаа. Тэрэ болбол өөрынгөө энэ дурадхалые тус мэдүүлгын шухала байhан ушараар шалтаглаhан байна. Энэ дурадхалынь абтаад, итальянска делегациин мэдүүлгэ зүблэн хэлсэгдэхын тулада хэлсэхэ зүйлнүүдтэ оруулагдаба гэжэ түрүүлэгшэ хэлэhэн байгаа. Түрүүлэгшын хэлэhэн үгэнь стенограммада бэшээтэй байха.

Урдань дайсан байhан ороной делегадуудаар оруулагдаhан hанамжанууд тушаа үгэ хэлэхэ эрхые советскэ делегациhaa гү, али ямар нэгэн ондоо делегациhaa хahаха гэжэ асуудал табиха гээшэ тогтоhон заншалые эбдэhэн ушар мүн болоно. Иимээр хизаарлал хэдэг ябадалай хуули буса байhаниинь бүгэдэдэ мэдээтэй. Урдань дайсан байhан ороной мэдүүлгэ тушаа үгэ хэлэхэ гэhэн союзна гүрэнэй түлөөлэгшэдэ үгэ үгэхэ гү, али үгы гү гэжэ голосованяар шиидхэхэ гээшэ болошогүй хэрэг мүн болоно. Эндэ голосовалха юумэн оройдоо үгы байна. Оройдоо гансахан делегацида үгэ үгтөө. Үлэгшэ бүхы делегацинуудай дискриминаци ямар үндэhэн дээрэ тогтоогдохо байха еhотойб.

Гадаадын Хэрэгүүдэй Министрнүүдэй—Министрнүүдэй Соведэй членүүдэй харюусаха еhотой эб найрамдалай договорой проектые урдань дайсан байhан гүрэнэй түлөөлэгшын муушалаад байхадань конференци дээрэ үгэ хэлэхэ эрхыень конференцидэ хабаадагшадhaa хahажа болохогүй гэжэ советскэ делегаци тоолоно. Зүгөөр түрүүлэгшын талаhаа советскэ делегацида үгэ үгэхэгүй гэдэг ушарань делегацинуудай эрхые бузагайгаар хазагайруулhан ябадал болохоhоо гадна, Советскэ Союзые доромжолhон ябадал болоно. Советскэ делегаци энэ ушарта конференциин анхаралые хандуулха шухала гэжэ тоолоно.

Конференци болбол итальянска делегациин мэдүүлгые хэлсэхэгүй, харин зүбхэн лэ гансахан югославска делегациин hанамжануудые соносохо гэжэ шиидхээ hэн гэхэ мэтээр өөрынгөө баталалгые Бирнс дахин дабтаба. Тэрэ хадаа конференциин августын 10-ай пленарна заседаниин стенограммада итальянска делегациин мэдүүлгые зүблэн хэлсэхэ тухай шиидхэбэри бэшээтэй байха гэhэн Вышинскиин мэдүүлгые тоолоогүй.

Великобританиин түлөөлэгшэ Александер гэгшэ „Энэ асуудалые шэнжэлжэ үзэхын ба хоорондоо хэлсэжэ үзэхын тулада" делегацинуудта арга олгохын түлөө заседаниие хааха гэжэ тэрэ дары дурадхаба. Заседани дээрэ байгшад энэ асуудалые шэнжэн үзэхэ хэрэггүй гэжэ тооложо байбалшьене Александерай дурадхалые Эватт (Австрали) дэмжэбэ. Августын 10-ай стенограммые уншаhан Эватт хүртэрөө Вышинскиин мэдүүлгэ зүбтэй гэжэ удаа тээн мэдэрбэ.

Бирнс өөрынгөө үгые дабтажа Вышинскиин стенограмма дээрэhээ уншажа цитат харуулhан зүйлhөө ондоо илгаатай хуулита хэлсэхэ зүйл дээрэhээ үндэhэ абанаб гэжэ мэдүүлбэ. Тиигэхэдэ Вышинский дахин үгэ абажа иигэжэ мэдүүлбэ:

—Хэрбээ танай официальна стенографическа тоосоогоор түшэг баридаг юм хадатнай би баhа официальна стенографическэ тоосоогоор түшэг барихамни. Августын 10-ай үдэшын пленарна заседани тухай тоосоондо 13-дахи хуудаhанда иигэжэ хэлэгдэнэ (Французска официальна стенографическэ тоосооe уншанаб):

„Г-н Кардель (Югослави): Югославска делегаци болбол итальянска мэдүүлгые гүнзэгыгөөр шэнжэжэ үзэхэ еhотой гэжэ тоолоно. Энэ асуудалые конференциин пленарна заседани эрхилхэ еhотой байна, тиигээд энэ асуудалые тодорхойгоор шэнжэлхэ еhотой комиссинуудта директивүүдые үгэхэ зэргэтэй. Иимэ зорилгоор энэ декларациие шэнжэлхын тулада бидэнэртэ сагай хэрэгтэй болохонь шухала. Энээнтэй зохилдуулан заседаниие таhалдуулжа итальянска асуудалые шэнжэн үзэлгые понедельнигтэ үглөөгүүр болохо заседаниин хэлсэхэ зүйлдэ абаашажа табихые бидэнэр дурадхаhан байнабди.

Түрүүлэгшэ: оруулагдаhан дурадхалай еhоор, итальянска мэдүүлгые шэнжэн үзэлгэ болбол үглөөнэй заседанинуудай үедэ бидэнэрэй дүүргээгүй ба понедельнигтэ саашань зүблэхэ еhотой хэлсэхэ зүйлнүүдэй hүүлдэ бэшэхэ".

Энэ дурадхалай нэгэн дуугаар абтаhыень Вышинский hануулба. Официальна стенографическэ тоосооной 15-дахи хуудаhанда түрүүлэгшын зохеожо дурадхаhан хэлсэхэ зүйлнүүд бэшэгдэнхэй байна. Эдэ хэлсэхэ зүйлнүүдэй дүрбэдэхи пунктдэ „Итальянска мэдүүлгые шэнжэн үзэлгэ" гэжэ бэшээтэй байха юм. Тиимэ болохолоороо конференци Италиин декларациие зүблэн хэлсэхэ гэжэ шиидхээгүй hэн гэдэгынь Бирнсын худалаар хэлэhэн ябадалынь мүн болоно.

Вышинскиин энэ мэдүүлгын hүүлээр Бирнс тоосооной текстые эблүүлээд уншаhанайгаа hүүлээр иигэжэ мэдүүлбэ:

—Нээрээшье секретариадай зохеоhон мүнөөдэрэй заседани дээрэ хэлсэхэ зүйлнүүд бидэнэрэй субботодо баталжа абаhан ба стенограмма соо бэшэгдэhэн шиидхэбэриин текстдэ таарахагүй болоно.

Советскэ түлөөлэгшэ стенографическа бэшэлгээр зүб түшэг барьяа, югославска делегациин бэшэ, харин итальянска делегациин мэдүүлгэ хэлсэлгэдэ табигдаха еhотой гэжэ зүб баталан хэлээ гэжэ мэдэрхэ еhотой байна гэжэ Бирнс мэдүүлбэ. Хэлсэхэ зүйлнүүдтэ алдуу гаргагдаhан тулада хэлсэхэ зүйлнүүдтэ түшэглэhэн ушарни буруу гэжэ Бирнс мэдүүлбэ.

—Бидэнэр итальянска мэдүүлгые зүблэн хэлсэхэ еhотой болоод байнабди, теэд үгэ хэлэхэ дуратай хүнүүдые бултынь бэшэхээр бэлэн байнаб,—гэжэ тэрэ хэлэбэ.

Великобританиин түлөөлэгшэ Александер гэгшэ энэ асуудалые комиссиин үзэмжэдэ үгэхые баадхахаа оролдобо. Тэрэнэй оролдолго бүтэбэгүй.

Өөрөө аягүй байдалда орошоhоноо далдалхын тулада түрүүлэгшэ Бирнс хадаа Александерай дурадхалые хаража үзэхэhээ арсажа, үглөөнэй заседани дээрэ итальянска делегациин мэдүүлгые үргэлжэлүүлхэ гэжэ соносхобо.

Великобританиин ба США-гэй түлөөлэгшэдэй дурсагдаhан асуудалые зүблэн хэлсэхэ ябадалые таhалдуулха гэhэн эршэмтэй hэдэлгэнүүд бүтэбэгүй. Конференци дээрэ советскэ делегациин өөрынгөө эрхые шууд ба эршэтэйгээр хамгаалhан ябадал амжалтатайгаар дүүрэбэ.

ГРОНИНГЕНДЭ ШАТАРАЙ ТУРНИР ЭХИЛЭЭ

ГААГА. Мүнөөдэр, августын 13-да, Гронингендэ, үдэшэ орой болоhон хойно уласхоорондын шатарай турнирай нэгэдэхи тур дүүрэбэ. Смыслов—Видмарые (Югослави), Ботвинник-Сабое (Венгри), Эйве Яновскиие (Канада), Лундин (Швеци)—Стайнерые (Америка) шүүhэн байнад. Болеславский Гимар (Аргентина) гэгшэтэй тэнсэбэ. Бусад табан партинуудань дүүргэгдээгүй хойшолуулагдаа.

Августын 14-дэ үдэрэй 2 часта хоердохи туран эхилхэ болоно.

(ТАСС).

Элдэб hонин

Юрэ бусын ... шуурган

Венгридэ, 1762 оной ... да ехэ hалхитай саhан ... Теэд тэрэнэй болиhоной ... бэрхэн, ялгар сагаан ... үй түмэн хорхойнуудай ... хүн зониие гайхуулhан ... ушарнууд мүн 1749 он ... hарада Швецидэ ба 179... ральда Офенбах гэжэ ... шадарай округта ... ябадал олон үзэгдэдэг ...

Энэ юрэ бусын ушар ... бэшэ. Юун бэ гэхэдэ, ... нууд унаhан набша намаа... донуудай узуурта ба ... гуур үбэлжэдэг байха ... hалхинай болоходо тэнд... гэн, саhан дээрэ хаюул... гээшэ.

„Сар баха" гэжэ ... тон томо баха ...

«Сар баха» гэжэ нэрлэ... томо бэетэй баханууд ... рикада байдаг юм. Эдэ ... манай эндэхи бахануудта... лэшэгүй байдаг. Эндэхи ... «Сар бахын» хажууда ... карлигууд шэнгээр харагд... бахын» дала мүр 19 санти... то хүлынь 24 сантиметр ...

Эдэ бахануд айхабта... хоолойтой, тиимэhээ бүхэл... дөө «дуулажа» дүтэ ... зониие ехээр хашараадаг ... «Сар бахануд» тон ... байдаг. Үдэр соо хэдэн ... хойнуудые ба улиткануу... жа эдидэг. Мүн нугаhана... гай ба бэшэшье шубуунуу... бараануудта добтолдог ...

Тон hонирхолтой ...

Дайнай урда тээ Мурма... гаhа-барилгын траулер ... далай соо тон hонирхолто... бариhан юм. Энэ алганы... сантиметр, үргэниинь 30 ... ба хүндэнь 11 килограмм ... байна. Тиимэ томо алгана... дайралдадаггүй гээшэ. Юр... нанууд 35—40 сантиметр ... дунда зэргээр 2 килограм... болодог юм.

Баригдаhан тэрэ алгана ... ажахын полярна эрдэм ... институтда үгтэhэн байна.

Уhан доро хэрэглэ... пистоледууд

Тула городтохи станок-... завод уhанда шэнгэhэн суд... соо сохигдоhон нүхэнүүдые... жэ шадаха пистолет бүтээ... Пистолет хадаа шахтерска ... молоток шэнги аад, харин ... нуудаар буудаха юм. Тиим... ледүүдээр зэбсэглэгдэhэн ... зууд уhанда шэнгэhэн па... дые дары сагтань заhажа ... аргатай болоно.

Далигүй шубуу...

Байгаалида дайралдада... янзын шубуудhаа Киви-Киви ... бол тон гайхалтай байдаг ю... халта зүйлынь юуб гэхэдэ, ... далигүй байдагынь боло... шубуун Ново-Зеландида ... амидардаг. Киви-Киви hүни... буун юм. үдэртөө папор... набша намаан соогуур хорг... байна. Теэд, элдэб дайсадhаа ... дэхэдэнь тэрэнэй хүсэтэй хүл... туhалдаг.

Мүнөө үедэ Киви-Киви то... болонхой, харин үгы боложо... амитадай нэгэн болоно.

Археологуудай олоhон ... зүйлнүүд

Хэдэн жэлэй турша соо ... археологууд Кура мүрэнэй ... дар үни урда сагай зүйл... олохын зорилгоор бэдэрэлгэ... байгаа. Энэ бэдэрэлгэ хэхэдэ... hэн хүнүүдые хүдөөлүүлдэг ... дайралдажа, хэдэн олон х... араг яhан олдоhон байна. Тэд... нуудтань бугаагууд, бэ... болон бэшэ элдэб гоеолтонууд... ба. Эдэ болбол 2.500 жэл ... газар дооро хэбтэhэн байна ... гэжэ баталагдаба. Мүн үни ... хүн зоной hууhан буусын ... олдоhон байна.

5 миллион одо-мүшэ...

Огторгойн одо-мүшэдые ф... фироважа, тэнгэриин карта ... зохеогдодог байна. Тиин, ... тэнгэриин карта дээрэ 5 ми... үлүүтэй одо мүшэд харагдана...

Харюусалгата редактор
Ц. Д. ДАМДИНЖАП...

РЕДАКЦИИН АДРЕС: г. Улан-Удэ, ул. Ленина 26. (ТЕЛЕГРАФНА АДРЕС. Улан-Удэ. Үнэн). ТЕЛЕФОНУУД: ответ. редактора—23. АТС—1-80; зам. редактора—23; ответ секретаря—3-23; отделов: партийной и комсомольской ... сельского хозяйства—3-23 (2 зв): культуры и быта, промышленности и транспорта—4-52; писем трудящихся, внутренней информации и переводов— 4-52 (2 зв.); об'явлений—2-64 (2 зв.)

Н—00678. Типография Государственного газетного издательства при Совете Министров БМАССР. Тираж 10...